

Gmina Tyczyn

Nr 8 (554)
30.08.- 26.09.2015 r.

Cena 1,50 zł

GŁOS TYCZYNA

PISMO SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO

Borek Stary

Hermanowa

Kielnarowa

Matysówka

Tyczyn

W numerze:

- 71. rocznica Akcji „Burza”
- Obrazy igłą malowane
- Śniadanie dla ucznia
- Wyprawka szkolna i stypendia

14 sierpnia 2015 r. Borek Stary.
Uroczystość odpustowa ku czci Wniebowzięcia Najświętszej Maryi Panny

Fot. Jerzy Konkol

Rzeszowska Pielgrzymka Biegowa
na Jasną Górę

Wyniki konkursu „Tyczyn gminą pełną kwiatów i zieleni”

Celem konkursu była poprawa estetyki Gminy Tyczyn. W swoich założeniach konkurs miał zachęcać mieszkańców do dbania o otaczające nas miejsca, skłaniać do prowadzenia prac porządkowych na swoich posesjach, miał też być bodźcem do zwiększenia ilości nasadzonych drzew, krzewów i kwiatów.

Komisja w składzie: Sekretarz Gminy Tyczyn **Jadwiga Kłos**, pracownicy Urzędu Miejskiego w Tyczynie: **Joanna Kalembkiewicz**, **Bogumiła Świst**, **Adam Bęben** oraz przedstawicielka Rady Osiedla w Tyczynie pani **Teresa Bednarz**, spośród 8 zgłoszonych przez mieszkańców Gminy Tyczyn ogrodów przydomowych i balkonów, dokonała wyboru i postanowiła przyznać:

- I nagrodę pani **Janinie Leniart** z Hermanowej (zakup towarów ogrodniczych na kwotę 500 zł),
- II nagrodę pani **Stanisławie Leniart** z Tyczyna (zakup towarów ogrodniczych na kwotę 400 zł),
- III nagrodę panu **Andrzejowi Kasztelewiczowi** z Tyczyna (zakup towarów ogrodniczych na kwotę 300 zł).

Specjalne wyróżnienia i nagrody (w wysokości 150 zł) przyznano panu **Ryszardowi Kaczorowi** z Hermanowej i pani **Justynie Stachów** z Kielnarowej. Serdecznie dziękujemy wszystkim, którzy brali udział w konkursie i gratulujemy laureatom.

* Na okładce znajdziecie Państwo zdjęcia nagrodzonych ogrodów. Oficjalne wręczenie dyplomów odbyło się podczas tegorocznych Dożynek Gminy Tyczyn - 23 sierpnia br.

Opr. Joanna Kalembkiewicz

**Ojcu Przeorowi
Stanisławowi Obarze**

wyrazy szczerego
współczucia z powodu śmierci

MAMY

składają:
Burmistrz oraz Pracownicy
Urzędu Miejskiego w Tyczynie

„Tylko życie poświęcone innym warto przeżyć” **A. Einstein**

Podziękowanie

Składamy serdeczne podziękowania pani **mgr Bogumile Bombie** - dyrektorowi Szkoły Podstawowej im. Stanisława Staszica w Tyczynie oraz jej zastępcy pani **mgr Kazimierze Głodowskiej** za trud i pracę poświęconą nauczaniu i wychowywaniu młodych pokoleń.

W czasie wieloletniej pracy w tyczyńskiej szkole pokazały Panie, że zawód nauczyciela był Waszym powołaniem, opartym na wiedzy, rzetelności, sumienności i odpowiedzialności. Przekazywanie tych cech dzieciom i młodzieży było zawsze wysoko oceniane przez uczniów, rodziców, a także samorząd naszej gminy.

Przez dwie kadencje tworzyły Panie coraz lepsze warunki do podnoszenia jakości kształcenia i wychowania dzieci i młodzieży, dbały o rozbudowę, wygląd i wyposażenie budynku szkoły, wykazując się ogromnym zaangażowaniem. Gratulujemy wszystkich osiągniętych sukcesów.

31 sierpnia 2015 r., z własnego wyboru, kończą Panie pracę, pozostawiając szkołę w dobrej kondycji materialnej i wizerunkiem wykraczającym ponad przeciętność. Wasze działania wniosły znaczący wkład w bogatą i piękną jej historię. Dziękujemy za wszystkie lata poświęcone szkole i lokalnej społeczności.

Życzymy, aby Panie zawsze cieszyły się szacunkiem i uznaniem. Niech otacza Was ludzka życzliwość, a dalsze życie przebiega w zdrowiu i serdecznej atmosferze wśród bliskich, przyjaciół i znajomych.

Adam Skowroński
Przewodniczący
Rady Miejskiej w Tyczynie

Janusz Skotnicki
Burmistrz Tyczyna

Miejsko-Gminny Ośrodek Kultury im. K. Sobczyk w Tyczynie
Centrum Dziedzictwa Kulturowego i Informacji Turystycznej w Tyczynie
Towarzystwo Miłośników Ziemi Tyczyńskiej
oraz Narodowe Centrum Kultury

zapraszają na wernisaż wystawy

„Powstanie Styczniowe w prasie zagranicznej”

12 września 2015 (sobota), godzina 18.00
CDKiIT w Tyczynie, ul. Grunwaldzka 29

W programie:

- zwiedzanie wystawy oraz spotkanie z kolekcjonerem Krzysztofem Kurem
- koncert pieśni patriotycznych oraz pieśni z czasów Powstania Styczniowego

OBWIESZCZENIE BURMISTRZA TYCZYNA

z dnia 23 lipca 2015 r.

Na podstawie art.16 §1 ustawy z dnia 5 stycznia 2011 r. Kodeks wyborczy (Dz.U. Nr 21, poz.112 z późn. zm.), **w związku z referendum ogólnokrajowym, zarządzonym na dzień 6 września 2015 r. i podaje do publicznej wiadomości informację o numerach i granicach obwodów głosowania, siedzibach obwodowych komisji do spraw referendum, w tym o lokalach obwodowych komisji do spraw referendum przystosowanych do potrzeb osób niepełnosprawnych, a także właściwych dla głosowania korespondencyjnego i przez pełnomocnika.**

Numer obwodu głosowania	Granice obwodu	Siedziba obwodowej komisji do spraw referendum
1	Miasto Tyczyn - ulice: Armii Krajowej, Grunwaldzka, Jerzego z Tyczyna, Kazimierza Wielkiego, Kilińskiego, Kopernika, Księdza Betańskiego, Kwiatowa, Laurowa, Orkana, Parkowa, Plac Wolności, Podwałe, Potoki, Przesmyk, Rynek, Słowackiego, Sportowa, Stawowa, Strażacka, Świętej Katarzyny, Targowa, Tycznera.	Miejsko-Gminny Ośrodek Kultury w Tyczynie, ul. Mickiewicza 1 holl tel. (17) 22-19-363
2	Miasto Tyczyn - ulice: Asnyka, Cicha, Kameliowa, Konopnickiej, Kościuszki, Kręta, Lasek, Leśna, Łany, Mickiewicza, Mokra Strona, Ogrodowa, Orzeszkowej, Partyzantów, Pileckich, Polna, Pułanek, Sadowa, Sienkiewicza, Szopena, Świętego Krzyża, Wodzickich, Wyzwolenia, Zagrody.	Miejsko-Gminny Ośrodek Kultury w Tyczynie, ul. Mickiewicza 1 sala widowiskowa tel. (17) 22-19-410
3	Sołectwo Matysówka	Szkoła Podstawowa w Matysówce, Matysówka 55 tel. (17) 22-99-838
4	Sołectwo Kielnarowa	Dom Ludowy w Kielnarowej, Kielnarowa 57 tel. (17) 22-19-350 Lokal przystosowany do potrzeb osób niepełnosprawnych
5	Sołectwo Borek Stary	Dom Ludowy w Borku Starym, Borek Stary 84 tel. (17) 22-98-072 Lokal przystosowany do potrzeb osób niepełnosprawnych
6	Sołectwo Hermanowa – numery: 1-275, 382-569	Dom Ludowy w Hermanowej, Hermanowa 225 tel. (17) 22-99-466 Lokal przystosowany do potrzeb osób niepełnosprawnych
7	Sołectwo Hermanowa – numery: 276-381, 570 - do końca	Szkoła Podstawowa w Hermanowej, Hermanowa 212 tel.(17) 22-19-260

Głosowanie odbędzie się w dniu 6 września 2015 r. od godz. 6.00 do godz. 22.00.

Lokale obwodowych komisji do spraw referendum, przystosowane do potrzeb osób niepełnosprawnych, są właściwe dla głosowania korespondencyjnego. Istnieje możliwość głosowania przez pełnomocnika we wszystkich lokalach obwodowych komisji do spraw referendum.

Burmistrz Tyczyna
Janusz Skotnicki

POSTANOWIENIE PREZYDENTA RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ z dnia 17 czerwca 2015 r. o zarządzeniu ogólnokrajowego referendum

Na podstawie art. 125 ust. 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej oraz art. 60 pkt 2 ustawy z dnia 14 marca 2003 r. o referendum ogólnokrajowym (Dz. U. z 2015 r. poz. 318) stanowi się, co następuje:

§ 1. Zarządzam ogólnokrajowe referendum w sprawach o szczególnym znaczeniu dla państwa.

§ 2. Pytania w referendum mają następujące brzmienie:

Pytanie pierwsze: „**Czy jest Pani/Pan za wprowadzeniem jednomandatowych okręgów wyborczych w wyborach do Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej?**”.

Pytanie drugie: „**Czy jest Pani/Pan za utrzymaniem dotychczasowego sposobu finansowania partii politycznych z budżetu państwa?**”.

Pytanie trzecie: „**Czy jest Pani/Pan za wprowadzeniem zasady ogólnej rozstrzygania wątpliwości co do wykładni przepisów prawa podatkowego na korzyść podatnika?**”.

§ 3. Referendum wyznacza się na dzień **6 września 2015 r.**

§ 4. Na karcie do głosowania w referendum zamieszcza się następujące wyjaśnienia dotyczące przedmiotu referendum: „Udzielenie odpowiedzi pozytywnej „TAK” oznacza zgodę, zaś udzielenie odpowiedzi negatywnej „NIE” oznacza brak zgody:

1) na wprowadzenie jednomandatowych okręgów wyborczych w wyborach do Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej (odpowieź na pytanie pierwsze);

2) na utrzymanie dotychczasowego sposobu finansowania partii politycznych z budżetu państwa (odpowieź na pytanie drugie);

3) na bezpośrednie wpisanie do ustawy – Ordynacja podatkowa zasady, zgodnie z którą w przypadku istnienia wątpliwości prawnych organ zobowiązany jest wątpliwości te rozstrzygać na korzyść podatnika (odpowieź na pytanie trzecie)”.

§ 5. Kalendarz czynności związanych z przeprowadzeniem referendum stanowi załącznik do postanowienia.

§ 6. Postanowienie wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej: B. Komorowski

PROGRAM OSŁONOWY 2015

12.06.2015 r. został rozstrzygnięty otwarty konkurs w ramach Programu Osłonowego „Wspieranie Jednostek Samorządu Terytorialnego w Tworzeniu Systemu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie” – edycja 2015.

Projekt pt. „**Profilaktyka to nasza taktyka**” – opracowany przez pracowników **Ośrodka Interwencji Kryzysowej w Górnem** – został pozytywnie oceniony i otrzymał dotację celową na realizację zadań wynikających z jego treści. Celem projektu będzie podjęcie działań profilaktycznych i edukacyjnych na rzecz poprawy sytuacji osób zagrożonych zjawiskiem przemocy.

Działania planowane w projekcie „Profilaktyka to nasza taktyka”:

- zorganizowanie spektakli teatralnych o charakterze profilaktycznym dla uczniów klas 1-3 oraz 4 - 6 ze szkół podstawowych powiatu rzeszowskiego, które ukierunkowane będą na przeciwdziałanie agresji i przemocy;

- szkolenia kadry pedagogicznej szkół powiatu rzeszowskiego na temat diagnozy ucznia, jako ofiary

przemocy, sposobów postępowania z dzieckiem krzywdzonym, a także postępowania w sytuacjach kryzysowych związanych z przemocą;

- zorganizowanie spotkań grupowych oraz indywidualnych dla rodziców podczas wywiadówek szkolnych (w 5 szkołach powiatu rzeszowskiego), które poprowadzi psycholog/psychoterapeuta. Tematy: radzenie sobie z agresją i przemocą wśród dzieci, skutki przemocy, cyberprzemocy, prawidłowe metody wychowawcze;

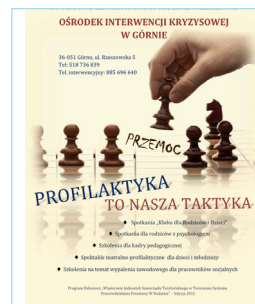
- przygotowanie i przeprowadzenie spotkań w ramach „Klubu dla rodziców i dzieci”. Cel - stworzenie miejsca spotkań dla rodziców (opiekunów) i dzieci, a także poszerzenie wiedzy dorosłych na temat prawidłowych metod wychowawczych i wpływu przemocy w rodzinie na rozwój dziecka. Zajęcia prowadzone przez pracowników OIK oraz specjalistów (m.in. fotografa, instruktora tańca) mają za zadanie umożliwić rozwijanie wspólnych pasji i zainteresowań dorosłych i dzieci;

- zorganizowanie cyklu szkoleń dla osób pracujących w obszarze

przeciwdziałania przemocy (z powiatu rzeszowskiego) na temat wypalenia zawodowego, stresu oraz radzenia sobie w sytuacjach kryzysowych;

- przygotowanie, druk i dystrybucja materiałów promocyjnych dla osób biorących udział w projekcie, m.in. druk i dystrybucja poradnika „ODCIENIE RODZICIELSTWA. Kilka rad jak być dobrym rodzicem”.

Działania zaplanowane w projekcie realizowane będą w okresie od sierpnia do grudnia 2015 r. Zapraszamy do kontaktu i uczestnictwa w/w działaniach projektowych.

Projekt jest współfinansowany przez Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej oraz Powiat Rzeszowski.

Pytania do ZUS

Słyszałem, że zamiast dostać rentę z powodu niezdolności do pracy, można dostać z Zakładu Ubezpieczeń Społecznych rentę szkoleniową w celu przekwalifikowania się. Czy to prawda?

Zgadza się. Osoba, która stara się w ZUS o rentę w związku z niezdolnością do pracy, może otrzymać rentę szkoleniową. Decyduje o tym lekarz orzecznik ZUS. Orzekając, że przekwalifikowanie zawodowe, ze względu na niezdolność do pracy w dotychczasowym zawodzie, jest celowe. Warunki jej uzyskania są takie same, jak renty z tytułu niezdolności do pracy. Jeśli zostanie przyznana, Zakład Ubezpieczeń Społecznych powiadamia o tym Urząd Pracy, który informuje rencistę o terminach szkoleń.

Renta przyznawana jest na pół roku i może ulec wydłużeniu na wniosek starosty, na czas niezbędny do przekwalifikowania zawo-

dowego, nie dłużej niż 30 miesięcy. Okres ten może też ulec skróceniu w przypadku braku możliwości przekwalifikowania do innego zawodu lub jeżeli osoba zainteresowana nie podejmie się przekwalifikowania zawodowego.

Renta szkoleniowa nie przysługuje w przypadku osiągania przychodu, od którego istnieje obowiązek ubezpieczenia społecznego.

Od jakiegoś czasu poważnie choruję. Jakie warunki musi spełnić osoba, żeby dostać z Zakładu Ubezpieczeń Społecznych rentę?

Aby otrzymać z Zakładu Ubezpieczeń Społecznych rentę, osoba ta musi zostać uznana przez lekarza orzecznika za niezdolną do pracy. Niezdolność musi powstać w okresie składkowym (np. ubezpieczenia) lub nieskładkowym (np. pobierania zasiłku chorobowego), lub w ciągu 18 miesięcy od ich ustania. Ponadto musi udokumentować 5 lat okresów składkowych i nieskładkowych w ostatnim dziesięcioleciu, przed złożeniem wniosku o rentę lub powstaniem niezdolności. Jeżeli osoba ta zostanie uznana za całkowicie niezdolną do pra-

cy, a niezdolność do pracy powstała po upływie 18 miesięcy, wówczas musi udokumentować 20 lat okresów składkowych i nieskładkowych – kobieta i 25 lat okresów składkowych i nieskładkowych – mężczyzna. Natomiast jeżeli nie udowodni 5 lat w ostatnim 10-cioleciu, przed dniem zgłoszenia wniosku lub powstania niezdolności, to warunkiem do nabycia prawa do renty jest udowodnienie 25 lat okresów składkowych przez kobietę i 30 lat okresów składkowych przez mężczyznę.

Wniosek o rentę składa się w jednostce ZUS. Należy do niego dołączyć aktualne zaświadczenie o stanie zdrowia, dokumenty potwierdzające okresy ubezpieczenia i zarobki (np. druki Rp-7, świadectwa pracy, legitymację ubezpieczeniową, angaże).

Rubrykę redaguje:

**Alicja
Kochanowicz-
Grabuś**

specjalista ds. komunikacji i edukacji w Rzeszowskim Oddziale ZUS

GMINNY ZESPÓŁ OBSŁUGI SZKÓŁ

Stypendia szkolne dla uczniów w roku szkolnym 2015/2016

Wraz z nowym rokiem szkolnym 2015/2016 rodzice, opiekunowie prawni, a także pełnoletni uczniowie mogą ubiegać się o przyznanie pomocy materialnej w formie stypendium szkolnego dla uczniów i słuchaczy kolegów, zamieszkałych na terenie Gminy Tyczyn.

Formularze wniosku można pobrać ze strony internetowej **www.bip.tyczyn.pl** lub w **Gminnym Zespole Obsługi Szkół w Tyczynie, Urząd Miejski, ul. Rynek 18**, – pok. nr 35, w godzinach od 7.30 do 15.30.

Wnioski o przyznanie stypendium szkolnego wraz z dokumentami należy złożyć w terminie **od 1 do 15 września 2015 r.** w Gminnym Zespole Obsługi Szkół w Tyczynie, ul. Rynek 18, 36-020 Tyczyn – pok. nr 35. Wnioski powinny być potwierdzone przez dyrektorów szkół. W przypadku słuchaczy kolegów nauczycielskich, nauczycielskich kolegów języków obcych i kolegów pracowników służb społecznych wnioski składa się w terminie **od 15 września do dnia 15 października** danego roku szkolnego.

W szczególnie uzasadnionych przypadkach (sytuacji losowej)

wniosek może być złożony po upływie wyżej wymienionych terminów, musi jednak zawierać uzasadnienie niezachowania tych terminów.

Pomoc materialna przysługuje:

- uczniom szkół publicznych i niepublicznych o uprawnieniach szkół publicznych dla młodzieży i dla dorosłych oraz słuchaczom publicznych kolegów nauczycielskich, nauczycielskich kolegów języków obcych i kolegów pracowników służb społecznych - do czasu ukończenia kształcenia, nie dłużej jednak niż do ukończenia 24 roku życia;
- wychowankom publicznych i niepublicznych ośrodków umożliwiających dzieciom i młodzieży o których mowa w art. 16 ust 7, a także dzieciom i młodzieży z upośledzeniem umysłowym z niepełnosprawnościami sprzężonymi realizację odpowiednio obowiązku szkolnego i obowiązku nauki – do czasu ukończenia realizacji obowiązku nauki.
- uczniom szkół niepublicznych nieposiadających uprawnień szkół publicznych dla młodzieży i dla dorosłych - do czasu ukończenia realizacji obowiązku nauki;
- słuchaczom niepublicznych kolegów nauczycielskich i nauczyciel-

skich kolegów języków obcych - do czasu ukończenia kształcenia, nie dłużej jednak niż do ukończenia 24 roku życia.

Świadczeniami pomocy materialnej o charakterze socjalnym są: stypendium szkolne oraz zasiłki szkolny.

Stypendium szkolne może otrzymać uczeń znajdujący się w trudnej sytuacji materialnej, wynikającej z niskich dochodów na osobę w rodzinie, w szczególności gdy w rodzinie występuje: bezrobocie, niepełnosprawność, ciężka lub długotrwała choroba, wielodzietność, brak umiejętności wypełniania funkcji opiekuńczo-wychowawczych, alkoholizm lub narkomania, a także gdy rodzina jest niepełna lub wystąpiło zdarzenie losowe.

Według ustawy miesięczna wysokość dochodu na osobę w rodzinie* ucznia, uprawniająca do ubiegania się o stypendium socjalne, nie może być większa niż 456 zł netto.

*Rodziną są osoby spokrewnione lub niespokrewnione pozostające w faktycznym związku, wspólnie zamieszkujące i gospodarujące.

Do dochodu nie wlicza się jedno-

razowego pieniężnego świadczenia socjalnego (np. zapomoga związana z urodzeniem dziecka, dodatek do zasiłku rodzinnego z tytułu urodzenia dziecka, zapomoga z zakładowego funduszu świadczeń socjalnych), zasiłku celowego, wartości świadczeń w naturze.

Stypendium nie przysługuje:

- uczniom klas zerowych,
- uczniom, którzy nie mieszkają na terenie Gminy Tyczyn,
- uczniom, którzy otrzymują inne stypendia ze środków publicznych, z wyjątkiem sytuacji, kiedy łączna kwota otrzymywanych stypendiów nie przekracza 1820 zł (rocznie).

Stypendium szkolne jest przyznawane na wniosek: rodziców, opiekunów prawnych niepełnoletniego ucznia; pełnoletniego ucznia; dyrektora szkoły; stypendium szkolne może być przyznane z urzędu.

Stypendium szkolne może być przyznane w formie:

- całkowitego lub częściowego pokrycia kosztów udziału w zajęciach edukacyjnych wykraczających poza zajęcia realizowane w szkole w ramach planu nauczania, może dotyczyć zajęć pozalekcyjnych i pozaszkolnych, w tym wyrównawczych (o charakterze informatycznym, technicznym, przedmiotowym, artystycznym, sportowym, lub turystycznym - krajoznawczym) organizowanych przez szkoły i placówki oświatowe oraz inne placówki, które prowadzą statutową działalność w tym zakresie;
- pomocy rzeczowej o charakterze edukacyjnym może dotyczyć w szczególności zakupu podręczników, stroju sportowego oraz innych przedmiotów ściśle związanych z procesem edukacyjnym w szkole, do której uczęszcza uczeń;
- całkowitego lub częściowego pokrycia kosztów związanych z pobieraniem nauki poza miejscem zamieszkania (uczniom szkół ponadgimnazjalnych oraz słuchaczom kolegiów);
- świadczenia pieniężnego, jeżeli poprzednie formy są niecelowe lub niemożliwe.

Jeżeli rodzice składają więcej niż jeden wniosek o stypendium dla swoich dzieci, to dokumenty określające wysokość dochodów rodziny obowiązują w jednym egzemplarzu.

Wnioski dla uczniów niepełnoletnich muszą być podpisane przez obydwoje rodziców.

Dokumentami potwierdzającymi poniesienie wydatków na cele edukacyjne są faktury, rachunki uproszczone, (NIE PARAGON) imienne

wystawione na ucznia, któremu przyznano stypendium; wnioskodawcę: rodzica/prawnego opiekuna ucznia pobierającego stypendium lub pełnoletniego ucznia/słuchacza. Przy ponoszeniu wydatków oraz wystawianiu faktury/rachunku należy zwrócić uwagę na nazewnictwo zakupionych artykułów, istotne jest aby np. buty, spodnie itp. miały adnotację „szkolne” lub „sportowe”.

Przyjmowane będą wnioski z kompletem dokumentów.

Stypendium szkolne przyznawane jest w formie refundacji poniesionych kosztów, w związku z tym istnieje konieczność zbierania faktur i imiennych rachunków.

W roku szkolnym 2015/2016 obowiązują faktury za: zakup podręczników, artykułów szkolnych w lipcu i sierpniu br.; pozostałe artykuły oraz odzież sportową, Internet itp. od m-c września 2015 r. Poniesione koszty zaliczone zostaną na cały rok szkolny 2015/2016.

Istnieje możliwość zakupu podręczników używanych. W sytuacji kupna podręczników używanych od osoby fizycznej nieprowadzącej działalności gospodarczej, poniesiony wydatek można udokumentować umową kupna-sprzedaży.

Do wniosku o przyznanie stypendium szkolnego należy dołączyć następujące dokumenty:

- a.** zaświadczenie z zakładu pracy o wysokości dochodów netto uzyskanych przez członka rodziny w miesiącu poprzedzającym złożenie wniosku, jeżeli dochody te podlegają opodatkowaniu podatkiem dochodowym od osób fizycznych na zasadach ogólnych,
- b.** odcinek renty/emerytury za miesiąc poprzedzający złożenie wniosku,
- c.** zaświadczenie z Urzędu Pracy o wysokości (netto) zasiłku dla bezrobotnych w miesiącu poprzedzającym złożenie wniosku w przypadku osoby bezrobotnej lub w przypadku osoby bezrobotnej nie zarejestrowanej własnoręcznie oświadczenie bezrobotnego,
- d.** zaświadczenie o wysokości otrzymywanych świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej,
- e.** zaświadczenie o wysokości świadczeń rodzinnych, pielęgnacyjnych wraz z dodatkami,
- f.** zaświadczenie o wysokości zaliczki alimentacyjnej,
- g.** oświadczenie o wysokości otrzymywanych alimentów lub alimentów płaconych na rzecz innych osób (potwierdzone wyrokiem sądu, wyciążem bankowym lub przekazem

pocztowym itp.),

h. w przypadku, gdy członek rodziny prowadzi pozarolniczą działalność gospodarczą – zaświadczenie z Urzędu Skarbowego o formie opodatkowania oraz:

- zasady ogólne – zaświadczenie o dochodzie z działalności gospodarczej za poprzedni rok kalendarzowy,

- ryczałt – oświadczenie o dochodzie z działalności gospodarczej uzyskanym w miesiącu poprzedzającym miesiąc złożenia wniosku,

i. oświadczenie studiujących członków rodziny o wysokości otrzymanego stypendium socjalnego i/lub naukowego za miesiąc poprzedzający złożenie wniosku,

j. zaświadczenia z Urzędu Gminy:

- o wielkości gospodarstwa rolnego podanej w ha przeliczeniowych i fizycznych, przyjmuje się że z 1ha przeliczeniowego uzyskuje się dochód miesięczny w wysokości 250 zł,

k. zaświadczenie o wysokości opłaconych składek za kwartał poprzedzający miesiąc złożenia wniosku,

l. w przypadku dochodu utraconego z miesiąca poprzedzającego złożenie wniosku, należy złożyć zaświadczenia o dochodach z miesiąca, w którym został złożony wniosek,

m. w przypadku ubiegania się o stypendium szkolne dla ucznia, którego rodzina korzysta ze świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej, zamiast zaświadczenia o wysokości dochodów przedkłada się zaświadczenie o korzystaniu ze świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej.

Zasiłek szkolny może być przyznany uczniowi znajdującemu się przejściowo w trudnej sytuacji materialnej, z powodu zdarzenia losowego (śmierci rodzica lub prawnego opiekuna, klęski żywiołowej, kradzieży z włamaniem, nagłej choroby w rodzinie ucznia, itp.).

Do ubiegania się o zasiłek szkolny uprawnieni są wszyscy uczniowie, którzy spełniają łącznie następujące kryteria:

- mieszkają na terenie gminy Tyczyn
- w rodzinie zaistniało zdarzenie losowe.

Miesięcznej wysokości dochodu przeliczonego na osobę w rodzinie ucznia w odniesieniu do przyznawania zasiłku szkolnego nie bierze się pod uwagę.

O zasiłek szkolny można ubiegać się w terminie nie dłuższym niż dwa miesiące od wystąpienia zdarzenia uzasadniającego przyznanie tego zasiłku. Jest on przyznawany raz w stosunku do jednego zdarzenia losowego.

Informacja dotycząca Rządowego Programu Pomocy Uczniom w 2015 r. „Wyprawka szkolna”

2 lipca 2015 r. weszło w życie Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 23 czerwca 2015 r. w sprawie szczegółowych warunków udzielania pomocy finansowej uczniom na zakup podręczników i materiałów edukacyjnych (Dz. U. poz. 938).

Zgodnie z rozwiązaniami zaproponowanymi w programie w 2015 r. **pomocą** w formie dofinansowania zakupu podręczników do kształcenia ogólnego, w tym podręczników do kształcenia specjalnego lub podręczników do kształcenia w zawodach, dopuszczonych do użytku szkolnego przez ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania, **obejmuje się:**

- uczniów uczęszczających w roku szkolnym 2015/2016 do klasy III szkoły podstawowej, klasy III ogólnokształcącej szkoły muzycznej I stopnia i klasy IV technikum,
- uczniów słabowidzących,
- uczniów niesłyszących,
- uczniów słabosłyszących,
- uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu lekkim,
- uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym,
- uczniów z niepełnosprawnością ruchową, w tym z afazją,
- uczniów z autyzmem, w tym z zespołem Aspergera,
- uczniów z niepełnosprawnościami sprzężonymi, w przypadku gdy jedną z niepełnosprawności jest niepełnosprawność wymieniona powyżej,
- uczniów posiadających orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego, o którym mowa w art. 71b ust. 3 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty, zwanej dalej „ustawą”, uczęszczających w roku szkolnym 2015/2016 do szkół dla dzieci i młodzieży: szkół podstawowych (z wyjątkiem klas I, II i IV), gimnazjów (z wyjątkiem klasy I), szkół ponadgimnazjalnych: zasadniczych szkół zawodowych, liceów ogólnokształcących, techników lub szkół specjalnych przysposabiających do pracy dla uczniów z upośledzeniem umysłowym w stopniu umiarkowanym lub znacznym oraz dla uczniów z niepełnosprawnościami sprzężonymi.

Rodzice uczniów klas objętych programem będą mogli ubiegać się o pomoc, na podstawie kryterium dochodowego, z ustawy o świadczeniach rodzinnych (jednolite kryterium dochodowe). Kwota upraw-

niająca do pomocy wynosi **574,00 zł netto** na osobę w rodzinie.

Pomoc jest udzielana na wniosek rodziców ucznia (prawnych opiekunów, rodziców zastępczych, osób prowadzących rodzinny dom dziecka) albo pełnoletniego ucznia, albo na wniosek nauczyciela, pracownika socjalnego lub innej osoby, za zgodą rodziców ucznia (prawnych opiekunów, rodziców zastępczych, osób prowadzących rodzinny dom dziecka).

Pomoc może być udzielona także uczniom z rodzin niespełniających kryterium dochodowe, w którym występuje: ubóstwo, sieroctwo, bezdomność, bezrobocie, niepełnosprawność, długotrwała lub ciężka choroba, przemoc w rodzinie, potrzeba ochrony ofiar handlu ludźmi, potrzeba ochrony macierzyństwa lub wielodzietności, bezradność w sprawach opiekuńczo wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, zwłaszcza w rodzinach niepełnych lub wielodzietnych, trudności w integracji cudzoziemców, trudności w przystosowaniu do życia po zwolnienia z zakładu karnego, alkoholizm lub narkomania, zdarzenia losowego i sytuacji kryzysowej, klęski żywiołowej lub ekologicznej.

Pomoc w tym przypadku przyznawana jest na podstawie decyzji dyrektora szkoły.

Wniosek składa się do dyrektora szkoły, do której uczeń będzie uczęszczał w roku szkolnym 2015/2016, w terminie do dnia 7 września 2015 r.

Zwrot kosztów zakupu podręczników następuje po przedłożeniu dowodu zakupu (np. faktury VAT, rachunku).

Do wniosku należy dołączyć:

- w przypadku ubiegania się o pomoc ze względu na niski dochód zaświadczenia o wysokości dochodów netto za 2013 r.,
- w przypadku ubiegania się o pomoc dla ucznia, którego rodzina korzysta ze świadczeń rodzinnych w formie zasiłku rodzinnego lub dodatku do zasiłku rodzinnego można przedłożyć, zamiast zaświadczenia o wysokości dochodów, zaświadczenie o korzystaniu ze świadczeń rodzinnych w formie zasiłku rodzinnego lub dodatku do zasiłku rodzinnego,
- w przypadku ubiegania się o po-

moc dla ucznia niepełnosprawnego do wniosku, zamiast zaświadczenia o wysokości dochodów, należy dołączyć kopię orzeczenia o potrzebie kształcenia specjalnego wydanego przez Publiczną Poradnię Psychologiczno-Pedagogiczną,

- w przypadku osób ubiegających się o pomoc nie ze względu na niski dochód, ale ze względu na okoliczności, o których mowa w art. 7 (ubóstwo, sieroctwo, bezdomność, bezrobocie, niepełnosprawność, długotrwała lub ciężka choroba, przemoc w rodzinie, potrzeba ochrony ofiar handlu ludźmi, potrzeba ochrony macierzyństwa lub wielodzietności, bezradność w sprawach opiekuńczo wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, zwłaszcza w rodzinach niepełnych lub wielodzietnych, trudności w integracji cudzoziemców, trudności w przystosowaniu do życia po zwolnienia z zakładu karnego, alkoholizm lub narkomania, zdarzenia losowego i sytuacji kryzysowej, klęski żywiołowej lub ekologicznej) ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2015 r., poz. 163 i 693), zamiast zaświadczenia o wysokości dochodów – do wniosku należy dołączyć uzasadnienie.

Formularze wniosku można pobrać ze strony internetowej **www.bip.tyczyn.pl** lub w **Gminnym Zespole Obsługi Szkół w Tyczynie**, Urząd Miejski w Tyczynie pok. nr 35 w godz. 7.30-15.30 lub w szkołach do których będą uczęszczali uczniowie w roku szkolnym 2015/2016.

Dofinansowanie zakupu podręczników, a w przypadku uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym oraz uczniów z niepełnosprawnościami sprzężonymi, w przypadku gdy jedną z niepełnosprawności jest niepełnosprawność intelektualna w stopniu umiarkowanym lub znacznym – także zakupu materiałów edukacyjnych.

Szczegółowe informacje dotyczące wysokości kwot dofinansowania zakupu podręczników można uzyskać w **Gminnym Zespole Obsługi Szkół w Tyczynie, Urząd Miejski w Tyczynie pok. 35 lub w szkołach na terenie Gminy Tyczyn.**

MONIKA BARAN

„Stary Tyczyn Nowym Okiem” szkolenie oraz konkurs fotograficzny

W ramach projektu „Stary Tyczyn Nowym Okiem” Młodzieżowe Centrum Współpracy w Tyczynie organizuje profesjonalne **szkolenie fotograficzne** obejmujące wiedzę teoretyczną i praktyczną. Szkolenie zaplanowane jest na połowę września, a udział w nim mogą wziąć wszyscy, bez względu na wiek.

Drugim elementem projektu jest **konkurs fotograficzny** polegający na zestawieniu fotografii przedstawiających dawną gminę Tyczyn z aktualnymi zdjęciami. Sposób połączenia obu fotografii jest dowolny, uzależniony jedynie od wyobraźni uczestników.

Prace biorące udział w konkursie zostaną wywieszone w trzech dwustronnych gablotach, w centrum Tyczyna. Zostanie również zorganizowana wystawa w Centrum Dziedzictwa Kulturowego i Informacji Turystycznej, gdzie odbędzie się finał konkursu – wręczenie nagród

oraz prelekcja historyczna nt. dokonanych zmian wizualnych w naszej gminie.

Centrum Dziedzictwa Kulturowego i Informacji Turystycznej oraz Miejska i Gminna Biblioteka Publiczna w Tyczynie postanowiły wesprzeć nas już na etapie przygotowań do konkursu. Dzięki ich uprzejmości, osobom biorącym udział w konkursie, zostaną udostępnione stare fotografie gminy Tyczyn.

Regulamin konkursu oraz szczegółowe informacje dot. terminu szkolenia fotograficznego znaleźć można na stronie internetowej Młodzieżowego Centrum Współpracy w Tyczynie - www.mcw.tyczyn.pl oraz na Facebook'u www.facebook.com/mcwtyczyn.

Tam również na bieżąco zdajemy relację z prowadzonych przez nas działań. Zachęcamy wszystkich, bez względu na wiek, do wzię-

cia udziału w szkoleniu oraz konkursie i przyłączenia się do realizowanych przez nas inicjatyw. Wspólnie pokażemy, że nasza gmina ma wiele do zaoferowania, szczególnie młodym ludziom, którzy pragną się rozwijać!

„Stary Tyczyn Nowym Okiem” - projekt Młodzieżowego Centrum Współpracy w Tyczynie finansowany z programu „Działaj Lokalnie IX 2015”. „Działaj Lokalnie IX 2015”. Jest to program Polsko-Amerykańskiej Fundacji Wolności realizowany przez Akademię Rozwoju Filantropii w Polsce przy współpracy z Ośrodkiem Działaj Lokalnie - Fundacją Generator Inspiracji, dzięki wsparciu otrzymanemu od lokalnych samorządów: Gminy Białowa, Gminy Chmielnik, Gminy Dynów oraz Gminy Tyczyn.

TOMASZ CHLEBEK - KIEROWNIK KOLONII W SARBINOWIE

Kolonia w Sarbinowie

W dniach 5-20 sierpnia 2015 r. Stowarzyszenie Młodzieżowe Centrum Współpracy zorganizowało kolonię letnią w Sarbinowie, niewielkiej miejscowości położonej w województwie zachodniopomorskim, gminie Mielnio.

Cała kolonia liczyła 100 uczestników – wszystkie dzieci były z terenu województwa podkarpackiego – w tym 14-cioro z naszej gminy. Dzieci zakwaterowane zostały w ośrodku kolonijnym „Neptun”, położonym w sosnowym lesie, w odległości 100 metrów od czystej i szerokiej plaży Morza Bałtyckiego.

Bogaty program kolonii obejmował m.in. wycieczki autokarowe do Darłowa i Koszalina, gdzie młodzież miała okazję popływać statkiem, zwiedzić latarnię morską, jak również spędzić czas w najnowocześniejszym aquaparku w Polsce oraz pograć w kręgle. Trzecią z wypraw – to piesza wycieczka do Miłna, gdzie dzieciaki pokreśliły się na karuzelach w wesołym miasteczku, oglądały premierę filmu „Mały Książę” oraz poznały tę znaną nadmorską miejscowość.

W słoneczne dni kolonistów korzystały z uroków plażowania, natomiast wieczorami organizowane były dla nich zabawy integracyjne, dyskoteki, ognisko z pieczeniem kiełbasek, konkurs piosenki kolonijnej, turniej gry w siatkówkę, jak również wybory najlepszego tancerza i tancerki kolonii. Ponadto młodzież uczestniczyła w wielu konkursach m.in.: „Postaw na milion” z zagadnień „BHP w rolnictwie” i wie-

dzy o zdrowej żywności. Nie mogło zabraknąć także konkursu czystości domków. Przyznane zostały też tytuły najsympatyczniejszej i najsympatyczniejszego kolonisty. We wszystkich konkursach najlepsi kolonisti otrzymywali nagrody.

W oczekiwaniu na następną kolonię, życzymy młodzieży samych sukcesów w szkole i zachowania równie wzorowego jak na kolonii.

Osoby, które chcą dowiedzieć się więcej o kolonii – zapraszamy na bloga: www.sarbinowo2015.blog.pl

71. rocznica Akcji „Burza”

Od 26 lat, czyli od chwili powstania Koła Światowego Związku Żołnierzy Armii Krajowej w Tyczynie, członkowie Zarządu Koła organizują uroczyste obchody upamiętniające bitwę o Tyczyn, którą stoczyli - w dniach 26-27 lipca 1944 r - żołnierze Placówki „Topola”, dowodzeni przez por. **Jana Rabczaka**, ps. „Dąb”. Bitwa o Tyczyn - jak słusznie określa ją **mjr Mieczysław Skotnicki**, ps. „Głóg” - była skrupulatnie zaplanowanym i skutecznie wykonanym zadaniem żołnierzy AK, którzy dzięki podjętej walce wyparli żołnierzy Wehrmachtu z miasta, chroniąc je przed zniszczeniem przez walczące wojska frontowe.

Trzeba dodać, że akcja „Burza” w Tyczynie zalicza się do najlepiej przeprowadzonych w całym Obwodzie Rzeszowskim AK, a mieszkańcy Tyczyna do dziś mogą chlubić się faktem, że sami wyzwolili swoje miasto spod okupacji niemieckiej.

Zgodnie z wieloletnią tradycją w kościele parafialnym w Tyczynie została odprawiona msza św., którą celebrował ks. proboszcz **Marian Czenczek**. W intencji poległych ofiar walk „burzowych” z 1944 r. modlili się mieszkańcy miasta na czele z Burmistrzem Tyczyna **Januszem Skotnickim**, Przewodniczącym Rady Miejskiej w Tyczynie **Adamem Skowrońskim**, żołnierzami 21 Brygady Strzelców Podhalańskich, rodzinami żołnierzy AK i zaproszonymi gośćmi. Patriotyczną modlitwę za uczestników walk wzbogacił śpiew młodzieży, która gościła w Tyczynie w ramach zjazdu stypendystów Fundacji Nowego Tysiąclecia.

Po mszy św. uczestnicy obchodów rocznicowych udali się na miejskowy cmentarz parafialny. Przed pomnikiem upamiętniającym poległych pochylili się sztandary Okręgu Podkarpackiego ŚŻŻAK i Koła ŚŻŻAK w Tyczynie. Uroczysty Apel Pamięci odczytał oficer z 21 Brygady Strzelców Podhalańskich. Hołd poległym oddali przedstawiciele władz miejskich, reprezentanci Zarządu Koła ŚŻŻAK w Tyczynie, rodziny żołnierzy AK - **Zofia Kulas** i **Maria Tomaka**, członkowie Zarządu Okręgu Podkarpackiego ŚŻŻAK na czele z **mjr Aleksandrem Szymańskim** oraz strzelcy ze ZS „Strzelec”. W imieniu pana **Mieczysława Janowskiego** - wielkiego przyjaciela i orędownika kombatanów AK z Tyczyna - kwia-

Mjr Aleksander Szymański wręcza legitymację członkowską ŚŻŻAK w Tyczynie pani Annie Kowalczyk

ty złożyła jego córka - **Weronika Janowska - Kurdziel**.

Corocznym zwyczajem członkowie Zarządu oraz zaproszeni goście spotkali się w Miejsko-Gminnym Ośrodku Kultury w Tyczynie, gdzie powitał ich burmistrz Janusz Skotnicki. Córka pana Mieczysława Janowskiego - pani Weronika - odczytała list gratulacyjny przesłany do uczestników uroczystości, wyrażający podziękowanie i uznanie dla działalności Koła ŚŻŻAK w Tyczynie. Wspólne rozmowy i wystąpienia poszczególnych przedstawicieli skłoniły do refleksji, że pomimo odchodzenia kolejnych żołnierzy AK na „Wieczną Wartę”, działalność Koła nie ustaje. Przypomnijmy, że na początku roku zmarło trzech członków zwyczajnych naszego Koła, tj. **Józefa Miodońskiego**, **Józef Opiola** i **Marian Krztoń**. Wyrazem kontynuacji etosu AK na Ziemi Tyczyńskiej stało się wręczenie legitymacji członkowskich ośmiorgu członkom nadzwyczajnym, którzy wyrazili wolę wspierania działalności ŚŻŻAK w Tyczynie. Legitymacje członkowskie otrzymali: **Wacław**

Borowiec, Jerzy Fil, Anna Kowalczyk, Zofia Kulas, Katarzyna Mierzwa, Stanisław Obara, Janusz Skotnicki i Maria Tomaka. Wręczający legitymacje Prezes Zarządu Okręgu Podkarpackiego ŚŻŻAK - mjr Aleksander Szymański wyraził nadzieję, że nowo przyjęci członkowie Koła, którzy jako dzieci i wnuki żołnierzy AK chcą podtrzymywać pamięć o walce swoich ojców, wzmocnią kondycję Związku i wesprą pracę obecnego Zarządu.

Miłym zaskoczeniem tegorocznych obchodów stało się mianowanie **ks. Bogdana Tęczy** na stopień chorążego ZS „Strzelec”. Uroczysty akt mianowania wręczył ks. Bogdanowi dowódca Okręgu Południowo-Wschodniego ZS „Strzelec” - **insp. Marek Strączek**.

Trzeba zaznaczyć, że drużyna tyczyńskich „Orląt”, którymi opiekuje się ks. Bogdan, cieszy się uznaniem całego środowiska kombatanckiego i na uroczystościach patriotycznych czy pogrzebowych dumnie reprezentuje Sztandar Koła ŚŻŻAK w Tyczynie.

Pracowita sobota w Borku

17 lipca br. odbyło się posiedzenie Rady Sołeckiej w Borku Starym. W spotkaniu uczestniczyli członkowie Rady oraz liderzy lokalnych grup działających na terenie sołectwa. Na posiedzeniu przewodniczący zaproponował, aby uporządkować teren za Domem Ludowym. Propozycję przyjęto. Plan prac, które miały być wykonane, został zaakceptowany przez Burmistrza Tyczyna **Janusza Skotnickiego** oraz inspektora **Stanisława Frączka**.

18 lipca br., w bardzo upalną sobotę, członkowie Rady Sołeckiej,

radni z Borku Starego, druhowie OSP oraz działacze klubu sportowego, postanowili wspólnie zrealizować to wyzwanie.

Na placu o godz. 6 rano pojawiła się koparka, nieodpłatnie użyczona przez firmę **Trans-Bruk**, w której pracuje jeden z członków Rady Sołeckiej. **Firma Transportowa G. i T. Lampart** wypożyczyła (również nieodpłatnie) samochód ciężarowy, który był niezbędny do wywożenia gruzu i ziemi. Kolejna firma - **S.C. „Jar”**, przekazała nieodpłatnie potrzebne wyroby betonowe,

a brakujący na podsypkę piasek, zabezpieczył (nieodpłatnie) pan **Janusz Kopaczyński** z Borku Nowego. Dla wszystkich pracujących przy porządkowaniu placu został przygotowany posiłek. Wodę do picia sponsorowała **Rzeszowianka** z Borku Starego. Prace porządkowe trwały do godziny 20.00. W tym czasie udało nam się zniwelować teren, wykonać podsypkę i utwardzić plac (ok. 130 m³ płyt).

Dziękuję serdecznie wszystkim Firmom za przekazane materiały i użyczony sprzęt. Dziękuję również tym, którzy ciężko pracowali w ten upalny dzień.

Uporządkowany plac prezentuje się znakomicie

JANUSZ SKOCZYŁAS

Szkolenie dla strażaków - ratowników

W lipcu br. Zarząd Gminny OSP zorganizował szkolenie na wodzie dla strażaków - ratowników, aby podnieść ich kwalifikacje związane z ratownictwem na wodach. Zadaniem szkolenia było także uzyskanie uprawnień do obsługi motorówek i łodzi o kadłubie do 12 metrów długości.

Przed szkoleniem upewniliśmy się w Komendzie Miejskiej PSP w Rzeszowie, że kwalifikacje jakie nabędziemy są zgodne z zarządzeniem Komendanta Głównego PSP w Warszawie. Kurs odbył się w dniach 29-31 lipca br. w Polańczyku, w Ośrodku AZS Rzeszów, na wyspie Energetyka. Celem tego szkolenia było uzyskanie patentu sternika motorowodnego na wodach śródlądowych i morskich. Egzamin na uprawnienia zdawaliśmy przed komisją Polskiego Związku Motorowodnego w Warszawie. W kursie uczestniczyło 10 strażaków z jednostek OSP z gminy Tyczyn. Materiał jaki poznawaliśmy był ciekawy, ale i trudny, bo na co dzień nie mamy styczności z akwe-

nami wodnymi. Najciekawsza była część praktyczna szkolenia. Uczyliśmy się pływać motorówką po Solinie i ratować tonące osoby, ćwiczyliśmy też cumowanie łodzi w różnych warunkach i sytuacjach. Nieco trudności sprawiało naszym strażakom nazewnictwo żeglarskie oraz nauka wiązania węzłów. Po zakończeniu kursu KM PSP w Rzeszowie wytypowała cztery osoby na kolej-

ne szkolenie tego typu. Jak widać Komendant Miejski docenia nasze starania w podnoszeniu kwalifikacji.

Bardzo dziękujemy panu burmistrzowi **Januszowi Skotnickiemu** za przychylność i wyrozumiałość oraz za to, że zgodził się na dofinansowanie kursu. Panu **Pawłowi Skowrońskiemu** pragniemy podziękować za pomoc w przygotowaniu kursu.

Wspomnienia przed jubileuszem

W poprzednim numerze GT prosiliśmy czytelników o nadsyłanie wspomnień i informacji związanych z tyczyńskim liceum. Na nasz apel odpowiedziała pani **Elżbieta Mawij** z Budziwoja, której wujek - **Jan Żmuda** - w roku 1945 rozpoczął naukę w chłopskim pałacu, w klasie pierwszej. Pani Elżbieta przyniosła jego zeszyt z zadaniem domowym z języka polskiego, na którym widnieje data: **9 wrzesień 1945 r.** Tylko 70 lat dzieli współczesnych dwudziestolatków od ich rówieśników z roku 1945, a jakże różne są marzenia i troski, przeczytajcie Państwo sami. W tekście, który drukujemy poniżej, zachowaliśmy oryginalną pisownię.

Zadanie domowe, 9 wrzesień 1945 r. - fragment.

Uroczystość otwarcia gimnazjum w Tyczynie.

Było to w czerwcu, 1939 roku. Ze Zgłobnia przyjechało nas trzydziści rodzin, jako osadników na kolonię w Budziwoju. Kolonia ta, została nam przydzielona przez rząd, z majątku tyczyńskiego.

Ja, jako chłopiec w jedenastym roku swego życia, chciałem jak najszybciej poznać okolicę. Bardzo nęcił mnie park w Tyczynie, wraz z budynkami. Marzyłem, jak to będzie przyjemnie, gdy będę chodził przez ten park do szkoły, do kościo-

ła, i.t.d.. Czasu na zwiedzanie nie było. Budowaliśmy własny dom, na nowym gospodarstwie. We wrześniu wybuchła wojna, tato poszedł a ja zostałem sam wraz z resztą rodziny. Po długich oczekiwaniach tato wrócił. Niemcy zajęli wszystko. Pałac w Tyczynie, wraz z parkiem i budynkami gospodarczymi też. Moja przyjemność, (jaką wtedy miałem) przechodzenie się po parku, została wstrzymana. Żołnierz niemiecki, stojąc w bramie nie puszczał! Wojna!!! (...)

Park wraz z pałacem wolny, lecz zniszczenie jest straszne. Trudno – Wojna!!! I dlatego też, pałac został wkrótce napełniony naszymi braćmi z za Sanu, jako wysiedlonymi. Opieki nad parkiem i pałacem nie było. Wojna się już skończyła. Zostały odkryte tereny zachodnie. Pałac z wysiedlonych i różnych przedmiotów został opróżniony. A zatem pałac wolny od wszystkiego, oprócz całej masy różnego rodzaju zanieczyszczeń. (Jak małe było zanieczyszczenie, powinien wystarczyć dowód, iż wywieziono ponad 220 fur różnych zanieczyszczeń i gruzu z całego pałacu.) 31 lipca, po powrocie z Rzeszowa, tato pyta mnie się przy pracy, co bym ja powiedział na to, gdybym we wrześniu zaczął chodzić do gimnazjum, które mieściłoby się w pałacu, w Tyczynie. Zdawało mi się to rzeczą nie do wiary. Po dłuższym naleganiu tato opowiada, że był w delegacji u pana Kuratora i że bę-

1947 r., w pierwszym rzędzie, trzeci od lewej - mgr Kazimierz Buczkowski, w trzecim rzędzie pierwszy z prawej - Jan Żmuda

dzie gimnazjum w pałacu. Od tego pamiętnego dnia, tato pracował przy budowie tego gimnazjum, ja zaś w domu przy gospodarstwie.

I oto czwartego września, 1945 roku zostało poświęcone i otwarte gimnazjum koedukacyjne im. Wł. Orkana w Tyczynie. Młodzież z okolicy zebrała się tłumnie na 8-mą godz. rano i o godz. 8.30 wraz z panem Kuratorem – Arturem Kopaczem i nauczelnikiem szkół średnich – panem Kłosowskim udaliśmy się na nabożeństwo. Po nabożeństwie ustawiliśmy się odpowiednio przed naszym budynkiem szkolnym, poczem nastąpiło powitanie wyższych władz administracyjnych, przedstawiciele parti politycznych i innych. Przy tej okazji, przemawiali różni dostojnicy, poczem nastąpiło poświęcenie budynku. W końcu odśpiewano hymn narodowy. Następnie władza szkolna, administracyjna i reszta gości, została przyjęta obiadem w budynku szkolnym. Młodzież rozchodząc się do domu, szła jakby oszołomiona. Zdawało się nam że to niemożliwe jest, aby w tak krótkim czasie, można było dokonać tak wielkiego dzieła i przy takich trudnościach materialnych! A jednak stało się!!

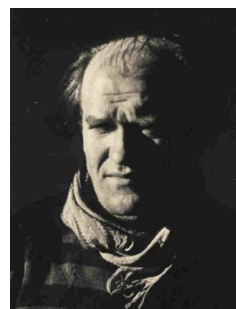
I oto teraz dzień w dzień, dawny pałac rozbrzmiewa gwarem, ale nie gwarem dawnych książąt i hrabiów, lecz gwarem chłopskich synów i córek, którzy czerpią tutaj wiedzę, aby się kiedyś stać podstawą i przyszłością narodu polskiego!!

Jan Żmuda

Tyczyńskie liceum w reportażach Franciszka Gila

Jeżeli chcemy poznać historię liceum, które powstało w murach pałacu Wodzickich 70 lat temu, warto sięgnąć po zbiór reportaży **„Ziemia i morze”** (1954 r.), a także przypomnieć sylwetkę jego autora **Franciszka Gila**, pisarza i reportażysty, który wywodzi się z Kielnarowej. Pamięć o nim z pewnością zachowali najstarsi mieszkańcy tej miejscowości.

Franciszek Gil (4.12.1917-12.09.1960) ukończył gimnazjum we Lwowie, a następnie podjął studia z zakresu prawa i orientalistyki na Uniwersytecie Jana Kazimierza. Zajmował się problemami polskiej wsi. Współpracował z „Kuźnią Młodych”, „Sygnałami”, „Dziennikiem Ludowym”. Po wojnie publikował w „Odrodzeniu”. Pisarz pochowany został na cmentarzu w Szczecinie. W mieście tym znajduje się ulica nazwana jego imieniem.

Alicja Kustra

Poniżej fragment reportażu Franciszka Gila pt. **Ostatni Pan na Tyczynie**

O, najpiękniejsze fotografie naszych wakacji to były te na tle pałacu. Zwykle w niedzielę po „dziewiątce” lokaja nie było we dworze. Braliśmy wtedy jedyne małowiatkowskiego fotografa [**Franciszek Szpala** - red.], którego poufale zwaliśmy „mistrzem” i całą kolorową, gimnazjalną – akademicką gromadą szliśmy pod pałac. Brudne, przykucnięte tło domków miasteczka wydawało się nam jakieś mizerne (...) dla uwiecznienia na nim związków naszej młodości. W bramie parku wszyscy jednak odczuwaliśmy niejasny niepokój, ciche ryzyko tych „ładnych zdjęć”. Nie wolno było pokazać koleżankom, że boimy się nieprzyjemności.

Nie były one tak piękne jak dziewczęta ze dworu. Tamte były jakoś stonowane, poważniejsze, nigdy za błyskotliwe, utrzymane w połowie dwóch mód: minionej i nadchodzącej (...) Razem szły do kościoła, razem jeździły na spacer linijką, nie miały wśród nas koleżanek i kolegów, nie należały do naszego związku „polskiej kształcącej się młodzieży” i nigdy nie przechodziły na nasze przedstawienia. O, nasze dziewczęta były piękniejsze, ale tamte były jakieś inne i niedostępne jak artystki teatru.

Leżało to już w wychowaniu rodzinnym to poszanowanie fotografii spod pałacu. Tak jak siadywanie w kolatorskiej ławce na rannych, nieuczęszczanych przez państwo mszach – zdjęcia spod dworu wywyższały, umieszczały i hierarchizowały w tradycjach.

Członkowie Związku Młodzieży Kształcącej się na schodach tyczyńskiego pałacu, rok 1935. Rząd pierwszy: trzeci od lewej Franciszek Gil.

Na historycznym szlaku

1 sierpnia br. o godz. 7.00 wyruszyliśmy na wycieczkę zorganizowaną przez Towarzystwo Miłośników Ziemi Tyczyńskiej. Szczególnych starań do jej odbycia dołożyła prezes TMZT **Zofia Domino**, za co serdecznie jej dziękujemy.

Głównym celem wycieczki było poznanie tragicznych losów mieszkańców Gminy Tyczyn, związanych z II wojną światową: pobyt w przymusowym obozie pracy w Pustkowie k. Dębicy i odnalezienie niektórych znanych nam nazwisk na cmentarzu w Dębicy.

Od lewej Maria Szymkowicz i Ryszarda Borowiec przy pomniku w Pustkowie

„Do obozu w Pustkowie wywieziono 12 osób, a wśród nich **Mieczysława Paśkę, Augustyna Tyczyńskiego, W. Mendonia, Marcina, Ziembę** i innych” („600 lat Tyczyna”, s. 167).

27 czerwca 1940 r. jedna z egzekucji miała miejsce w Lubzinie, gm. Ropczyce k. Dębicy. W tym dniu w lesie na terenie Lubziny zostało zamordowanych przez hitlerowców 100 więźniów – zakładników przywiezionych z więzienia w Rzeszowie. Wśród nich był **Zbigniew Majka** – student, syn nauczyciela z Tyczyny – **Jakuba Majki**. Zamordowani w tym lesie spoczywają obecnie na cmentarzu wojskowym w Dębicy przy ul. Cmentarnej. Ich

wspólna mogiła jest jednym z pomników pamięci narodowej na ziemi dębickiej, jest ona otoczona szczególną czcią przez jej mieszkańców.

Razem z nami na wycieczce byli członkowie rodzin byłych więźniów w Pustkowie, których ojcowie dzielili losy więzionych: **Maria Szymkowicz, Alicja Majka – Rudka, Edward Domino, Anna Kościółek**. Z nimi po chwili zadumy i modlitwy zapaliliśmy znicze.

Przed odwiedzeniem cmentarza w Dębicy byliśmy w Sanktuarium

Alicja Majka-Rudka przy pomniku na cmentarzu w Dębicy

1944. Są tam multimedialne wystawy i prezentacje. Można zobaczyć także oryginalne wyposażenie wnętrz pochodzące z tamtego czasu oraz setki eksponatów i dokumentów związanych z historią dzisiejszych terenów Gminy Dębica z lat 1939-1945. Szczególnie istotną częścią ekspozycji są aranżacje plastyczne poświęcone zagładzie więźniów i edukacyjne prezentacje multimedialne z wykorzystaniem ekranów dotykowych.

Obok obozu znajduje się Góra Śmierci. Wspinamy się tam po schodach. Przed nami olbrzymia polana w lesie, która kryje szczątki więźniów: Polaków i Żydów. Ich śmierć upamiętniają kamienie – pomniki, na których wyryto cytaty dotyczące egzystencji człowieka. W milczeniu i kontemplacji zatrzymaliśmy się przed każdym z nich.

Po tych smutnych wrażeniach na koniec wycieczki – niespodzianka. Zobaczyliśmy Osadę Słowiańską w Stobiernej. Jest to miejsce, które pozwoliło nam przenieść się prawie o 1000 lat wstecz. Poczuliśmy średniowieczną atmosferę. Można się tam zapoznać z dawnym rzemiosłem, z codziennym życiem naszych przodków, zobaczyć sprzęty, których używali, jak się ubierali, leczyli, a także jakiej broni używali podczas najazdów wroga. Atrakcją był posiłek na owsianych talerzach, które można było zjeść albo dać kózkom do zjedzenia.

Wróciliśmy do Tyczyny około godz. 20.00. Byli z nami m.in. ks. proboszcz **Marian Czenczek** oraz przewodniczący Rady Miejskiej w Tyczynie **Adam Skowroński**.

Przeorowi Klasztoru OO. Dominikanów w Borku Starym

Ojcu Stanisławowi Obarze

wyrazy współczucia

i słowa wsparcia z powodu śmierci

MAMY

składają

Przewodniczący Rady Miejskiej wraz z Radnymi

Ojcu Stanisławowi Obarze

wyrazy współczucia i żalu z powodu śmierci

MAMY

składają

Rada Sołecka oraz Mieszkańcy Borku Starego

Finał projektu „Lato z fasonem”

Dobiegł końca projekt edukacji teatralnej „Lato z fasonem - Lato w Teatrze Tyczyn 2015”. Projekt realizowany był przez Stowarzyszenie Artystyczne Teatr Poddańczy we współpracy z Gminą Tyczyn, Miejsko-Gminnym Ośrodkiem Kultury w Tyczynie oraz Centrum Dziedzictwa Kulturowego i Informacji Turystycznej w Tyczynie.

Projekt „Lato w teatrze” odbył się w Tyczynie po raz drugi. Uczestnicy pod okiem instruktorów przez 14 dni (6 godz. dziennie) pracowali nad warsztatem aktorskim, ćwiczyli poczucie rytmu i czystość śpiewania, rozwijali zdolności manualne oraz stylizowali i pracowali nad warsztatem dziennikarskim.

Instruktorami byli: **Ewa Mrówczyńska, Iga Eckert, Grzegorz Eckert, Mateusz Mikosza, Krzysztof Paluch, Agnieszka Zaguła, Marzena Kłeczek - Krawiec, Mariola Szopińska, Małgorzata Leśniak, Paulina Popek, Kamil Dobrowolski, Grzegorz Starzak.** Warsztaty dodatkowe poprowadzili: **Natalia Zams, Ola Chodasz, Kasia Malec, Magdalena Wiślak.**

Koordinacją wszystkich działań

projektowych zajmowała się **Zakia Cieslicka-Majka** - specjalista ds. dziedzictwa kulturowego.

Uczestnicy mieli możliwość wzięcia udziału w pokazach filmowych, modnych rozgrzewkach oraz **Modnym i Zdrowym Targu Śniadaniowym**. W projekcie wzięło udział 49 dzieci, jednak nie wszyscy dotrwali do finału. Oto ci, którzy 30 lipca br. podczas pokazu finałowego zaprezentowali swój talent na sali widowiskowej M-GOK w Tyczynie:

• **I gr Akt-muz-scen - Maria Moskwik, Aleksandra Tereszkiewicz, Eliza Dudek, Emilia Makara, Julia Marcinek, Kamila Staniek, Piotr Mikrut, Kasper Sikora, Monika Mazurkiewicz, Magdalena Rosół, Patrycja Drajek, Ania Szymkiewicz, Wiktoria Wróbel, Martyna Mierzejewska.**

• **II gr Akt-muz-scen - Kamila Klimasz, Natalia Wilanowska, Wiktoria Stanio, Aleksandra Stanio, Damian Płodzień, Iza Haligowska, Aleksandra Kamycka, Filip Bialic, Klaudia Hadała, Patryk Hadała, Maksymilian Leśniak.**

• **III gr Akt-muz-scen - Agata Bilik, Sylwia Ciebiera, Maciej Piotrowski, Monika Domino, Joan**

na Madera, Karolina Kocój, Dominika Kocór.

• **gr. dziennikarska - Iza Kamecka, Justyna Wróbel, Monika Kurowsz, Dominika Fadus, Victoria Basara, Marlena Baran, Inga Leśniak.**

Finałowy spektakl był połączeniem działań wszystkich grup warsztatowych. Pokaz rozpoczęła prezentacja przygotowanego przez grupę dziennikarską wyjątkowego wydania programu „Modna Telewizja”. Następnie zobaczyliśmy niezwykle ciekawy pokaz kolekcji „Lato z fasonem”, który przerwało pojawienie się na scenie *Modotwora* żywiącego się ubraniami, którego stworzyła grupa najmłodsza. Pośmialiśmy się z mechanizmów rządzących reklamą telewizyjną (zabawną przerwę na reklamy przygotowała grupa średnia) oraz kwestionowaliśmy zbyt duże przywiązanie do rzeczy materialnych, przewagę „być” nad „mieć” za sprawą świetnie zagranej przez grupę najstarszą etudy teatralnej.

„Lato w Teatrze” to program Instytutu Teatralnego im. Zbigniewa Raszewskiego w Warszawie, realizowany ze środków Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego. Jego celem jest wspieranie idei pedagogiki teatralnej.

MAŁGORZATA KORCZ

Piknik Rodzinny w Matysówce

19 lipca br., na placu przy Domu Ludowym w Matysówce, odbył się piknik rodzinny. Organizatorami imprezy byli: M-GOK w Tyczynie, Sołtys i Rada Sołecka w Matysówce, OSP w Matysówce, Zespół Śpiewaczy „Matysowanie”. Organizatorzy przygotowali szereg atrakcji dla uczestników imprezy.

Piknik rozpoczął się po godz. 14.00 grami, konkursami i zabawami tanecznymi dla dzieci i młodzieży, które poprowadzili: animatorka **Dominika** oraz klaun „Macio”. Dzieci z entuzjazmem i radością brały udział w konkursach, które były premiowane upominkami i słodyczkami. Szczególnym zainteresowaniem cieszył się kącik malowania twarzy. Na dzieci czekało też wiele innych atrakcji, takich jak: trampolina, dmuchana zjeżdżalnia, kule wodne, wata cukrowa, popcorn itp. Niewątpliwie najciekawszą atrakcją dla osób w każdym wieku była foto-budka, w której można było zrobić sobie za darmo śmieszne, pa-

miątkowe zdjęcia. Zachwyt wszystkich obecnych, wzbudził pokaz, mieniących się wszystkimi kolorami tęczy, ogromnych baniek mydlanych wykonanych przez klauna „Macio”. Podczas imprezy można było posłuchać piosenek ludowych w wykonaniu zespołu ludowego „Matysowanie” przy akompaniamencie piana **Zbigniewa Sztaby**.

Dla uczestników imprezy przygotowano pyszne ciasto, darmowy bigos i zimne napoje. Piknik zakończyła zabawa taneczna przy muzyce zespołu „Kompakt”.

Dziękujemy wszystkim za przybycie, pomoc, wspólną zabawę i serdeczną atmosferę.

Bardzo serdecznie dziękujemy sponsorom: M-GOK w Tyczynie, Sołtysowi i Radzie Sołeckiej, AVIVA - **Krystyna Stachowska**, firmie kosmetycznej SYLVECO, klaunowi Maćkowi (artysta estradowy), **Piotrowi Hoffmanowi** (firma rowerowa Hoffman Bike).

Podziękowanie

Mieszkańcy ulicy Wyzwolenia w Tyczynie dziękują Burmistrzowi Tyczyna panu **Januszowi Skotnickiemu** oraz panu **Stanisławowi Frączkowi** za realizację zadania inwestycyjnego przyjętego przez Radę Miejską w Tyczynie w uchwale budżetowej na rok 2015 - o remoncie nawierzchni ul. Wyzwolenia.

Dziękujemy za remont ulicy, której nawierzchnia asfaltowa była wykonana jeszcze w grudniu 1982 r.

Słowa podziękowania należą się również pracownikom firmy, którzy w tak wysokich temperaturach wytrwale wykonywali swoją pracę. Jeszcze raz serdecznie dziękujemy wszystkim.

**W imieniu mieszkańców
ul. Wyzwolenia
Marta Baran**

Obrazy igłą malowane

*Cierpliwości i talentu nie brakuje pani **Teresie Bednarz**, której wystawę haftowanych obrazów można było zobaczyć w Centrum Dziedzictwa, podczas tegorocznych Dni Tyczyna. Pani Teresa od 39 lat mieszka w Tyczynie, jest mężatką, ma 2 dorosłych synów i 4 wnucząt. Jest ławnikiem, członkiem Zarządu Osiedla w Tyczynie i Zarządu Wspólnoty Mieszkaniowej Strug w Tyczynie, a także członkiem Towarzystwa Miłośników Ziemi Tyczyńskiej. Poniżej rozmowa z nią.*

Pani Tereso, jakie były początki Pani fascynacji haftem?

Haftować nauczyłam się dawno temu od mojej mamy, która potrafiła także pięknie szyć i szydełkować. Po jej śmierci, tj. w roku 1988, miałam więcej wolnego czasu, wtedy też na poważnie rozpoczęłam się moja przygoda z haftem. Na początku haftowałam lniane bieżniki, potem obrusy z kompletem serwetek, które wykańczałam pikotką (pętelki robione szydełkiem na brzegu chusteczki, makatki) i ząbkami. Potem wciągnął mnie dużo trudniejszy sposób dekoracji tkanin – haft richelieu. Na początku lat dziewięćdziesiątych było bardzo trudno zdobyć wzory do haftowania, nie było – tak jak dzisiaj – gotowych wzorników. Musiałam sobie jakoś radzić, dlatego co ciekawsze wzory pożyczalam od koleżanek i odbijałam za pomocą kalki. Dziś jest o wiele prościej, są czasopisma i wydawnictwa dotyczące haftu, pomocny jest też Internet. Nie ma problemów z kupnem nici czy innych materiałów. W tym miejscu muszę wspomnieć panią **Ołę Cybulska**. Jej dom zawsze mijałam w drodze do pracy. Pani Ola często siedziała na ławeczce z tamborkiem w ręku. Pewnego dnia zobaczyłam, że haftuje twarz Jezusa w cierniowej koronie. Bardzo chciałam, aby wyhaftowała go dla mnie. Ona jednak uznała, że sama zrobię to równie dobrze. Dostałam od niej wzór, odpowiednią igłę, tamborek i... praca wyszła bardzo pięknie. Tak rozpoczęła się moja przyjaźń z haftowanymi obrazami. Zawdzięczam to pani Oli, z którą przez wiele lat wymieniałymy się pomysłami i ciekawymi wzorami.

Z jakich prac jest Pani najbardziej dumna?

Szczególnie dumna jestem z czterech moich haftowanych prac: *Szału* Podkowińskiego, *Aniołów* Rafaela, *Mony Lisy* Leonardo da Vinci i wizerunku Św. Jana Pawła II. Prace te wykonane są tzw. haftem gobelinowym, który najbardziej lubię, bo nie wypełnia całą przestrzeń obrazu. Muszę tu jeszcze wspomnieć o szczególnych obrazach, tzn. tych, które wykonywałam dla moich wnuków. Każdego z nich na pamiątkę chrztu św. obdarowywałam Aniołem Stróżem, a na komunię obrazem z wizerunkiem Maryi. Wykonywanie prac dla wnuków było dla mnie ogromną radością. Wiem, że one to doceniają.

Jak dużo czasu zajmuje Pani haftowanie?

Dużo, poświęcam mu każdą wolną chwilę. Dziś nie mam już wyrzutów, że czegoś nie zrobiłam na czas, bo nie muszę się już śpieszyć. Od 12 lat jestem na emeryturze, nie muszę dojeżdżać do pracy, w związku z tym mam mniej obowiązków. Żyję trochę wolniej, ale wcale się nie nudzę. Cieszę się, że nareszcie mam czas na robienie tego, co jest moją pasją od blisko 20 lat – na haftowanie.

Haftowanie to dosyć droga pasja.

Tak to prawda. Bardzo drogie są nici, to głównie one decydują o cenie pracy, którą w danym momencie wykonuję. Dla przykładu cena obrazu wielkości 30 cm x 30 cm to ok. 200 zł.

Jak do Pani pasji odnosi się rodzina?

Rodzina bardzo mnie wspiera, a ich krytyka jest najzdrowsza i najcenniejsza. Cieszę się, gdy im się podoba to, co właśnie zrobiłam. Pomagają i są wyrozumiali. Chociaż od czasu do czasu mąż złości się, gdy widzi, że zbyt długo haftuję. Ale ta złość wypływa z troski o moje oczy.

Ile prac wykonała Pani do tej pory?

W ciągu prawie 20 lat wyhaftowałam blisko 200 prac różnej wielkości. Część z nich podarowałam najbliższym i znajomym. Niektóre zdobią ołtarze kościołów: Kaplicy p.w. Św. Teresy od Dzieciątka Jezus, Sanktuarium w Borku Starym, są także w naszej tyczyńskiej świątyni. W tej chwili na ołtarzach bocznych można zobaczyć obrusy, na których wyhaftowałam róże. Moje prace powędrowały do USA, do Francji. Pieniądzy z tej mojej pasji nie ma, ale zawsze cieszę się, gdy mój obraz komuś się spodoba.

Jakie elementy lubi Pani najbardziej haftować, a co sprawia największe problemy?

Kocham haftować kwiaty, zachwycają mnie barwami i różnorodnymi kształtami. Jednak to nie tylko one dominują w moich pracach. Lubię haftować osoby, chociaż często mam problemy z wyhaftowaniem dłoni i twarzy.

Na koniec pytanie. Jakie rady ma Pani dla osób, które właśnie rozpoczynają swoją przygodę z haftem?

Należy pracować przy dobrym świetle, nie trzeba denerwować się tym, że płaczą się nici i musimy trochę zrobionej pracy spruć, bo coś nie wyszło. Cierpliwość i spokój przyjdą z czasem.

Bardzo dziękuję za rozmowę i rady. Z panią Teresą Bednarz rozmawiała **Alicja Kustra**.

Z historii haftu

Haft, będący jednym z najstarszych sposobów dekorowania tkanin, znano już w czasach starożytności. W średniowieczu ceniono go na równi z malarstwem. W skarbcach Katedry Krakowskiej przechowywały się obrazy haftowane ręką królowej Jadwigi, Jagiellonek, Marii Ludwiki, Marii Leszczyńskiej. Haftem zdobiono stroje kobiece i męskie. Na przestrzeni wieków haftowanie było dla kobiet szkołą życia i zajęciem, które kształtowało takie cechy charakteru jak cierpliwość, dokładność i systematyczność.

Bieg na Jasną Górę

Pielgrzymowanie jest niezwykłą formą modlitwy, która daje możliwość osobistego i duchowego uczestnictwa na pątniczym szlaku. Radość modlitwy w drodze przed oblicze Pani Jasnogórskiej to szczególnie przeżycie dla biegnących pielgrzymów. Czas pielgrzymowania pozwala lepiej zrozumieć własne wnętrze, własną godność i głębiej zrozumieć czas naszego pielgrzymowania tu na ziemi. Ofiarowanie intencji osobistych, intencji rodzin i przyjaciół pozwala przezwyciężyć trud pielgrzymowania.

24 lipca 2015 r. z Bazyliki Wniebowzięcia Najświętszej Marii Panny w Rzeszowie wyruszyła (już po raz dziesiąty) do Matki Boskiej Częstochowskiej - Rzeszowska Pielgrzymka Biegowa. Pątnicy w ciągu czterech dni pokonali trasę 295 kilometrów. Pierwszy etap biegu - o długości 76 kilometrów - zakończyli w Tarnobrzegu. Tu rzeszowscy biegacze połączyli swoje siły z biegaczami z klubu WITAR. Pozostałą trasę pokonywali już wspólnie.

27 lipca 2015 r. w godzinach południowych, bardzo zmęczeni, z obrzękami kończyn, ale przepelnieni radością, stanęli przed obrazem Czarnej Madonny. Każdy przybiegł z osobistą intencją do Jasnogórskiej Pani.

Zorganizowanie pielgrzymki nie byłoby możliwe bez wsparcia i pomocy życzliwych i bezinteresownych osób, to także do nich można skierować słowa św. Jan Paweł II:

„Człowiek jest wielki nie przez to, co posiada, lecz przez to, kim jest; nie przez to, co ma, lecz przez to, czym dzieli się z innymi”.

Uczestnicy Pielgrzymki na Jasną Górę, przepelnieni wdzięcznością, pragną złożyć serdeczne podziękowania **Burmistrzowi Tyczyna Januszowi Skotnickiemu** oraz **Ochotniczej Straży Pożarnej w Hermanowej** za udostępnienie samochodu strażackiego, który prowadzony przez strażaka **Grzegorza Bodzislawa**, był bezcennym zapleczem transportowym na pątniczym szlaku. Zapewniając o swojej pamięci składają proste, z głębi serc płynące: „Bóg zapłać”.

Wdzięczni Pielgrzymi

Składam serdeczne podziękowania panu **Janowi Naporze** - Przewodniczącemu Zarządu Osiedla w Tyczynie za inicjatywę i wkład w zorganizowanie mojego wernisażu w Centrum Dziedzictwa Kulturowego i Informacji Turystycznej w Tyczynie. Jednocześnie serdecznie dziękuję pani **Zakii Cieślickiej-Majka** za trud i profesjonalne przygotowanie wystawy.

Teresa Bednarz

Towarzystwo Miłośników Ziemi Tyczyńskiej
oraz
Ojcowie Dominikanie z Borku Starego
zapraszają na

“Koncert Pieśni Maryjnych”

w wykonaniu wywodzących się z Tyczyna
artystów światowych scen operowych

Ryszarda i Roberta Cieślów

“Panno Święta z Jasnej Góry,
Matką ludu Tyś jedyna,
Coś na tron Borek obrała,
by nam zjednać łaskę Syna.”

Koncert odbędzie się w Sanktuarium
Matki Boskiej Boreckiej w Borku Starym
dnia 20 września 2015r. (niedziela)
po Mszy Świętej o godz. 15.00

Z artystami wystąpią:

- organista pan Paweł Bazan
- Chór “AVE MARIA” z parafii Matki Bożej Saletyńskiej - dyrygent pan Mieczysław Biały

Koncert organizowany przez TMZT w ramach realizacji zadania
“Wspieranie promocji dziedzictwa kulturowego gminy Tyczyn”

LUCJAN OSIADŁY - DYREKTOR SZKOŁY

Sprytni, bystrzy, najlepsi!

Po raz siódmy uczniowie naszej szkoły wystartowali w międzynarodowym konkursie logicznym „Genius Logicus”. Uczestnicy konkursu rozwiązują różnorodne zadania logiczne. Zawody składają się z dwóch części: krajowej (A - bez pomiaru czasu) oraz międzynarodowej (B - z pomiarem czasu). Zawodnicy pracują w obydwu częściach „on-line”, a czas rejestrowany jest przez komputer, znajdujący się na terenie Słowacji. W roku szkolnym 2014/2015 w zawodach startowali uczniowie z 17 krajów.

W części międzynarodowej najlepiej spisali się: **Aleksandra Liskowicz, Andżelika Pękala,**

Klaudia Płodzień i Kacper Szura, którzy zdobyli srebrne certyfikaty. Brązowe certyfikaty otrzymali **Miłosz Kuk i Maria Maciąg.**

W części krajowej tytuł „mistrza rozwiązywania” zdobyła Andżelika Pękala, tytuł „eksperta rozwiązywa-

nia” otrzymał Kacper Szura, „adeptami rozwiązywania” zostały Aleksandra Liskowicz i Klaudia Płodzień, a tytuły „początkujących” otrzymali Miłosz Kuk i Maria Maciąg.

Po raz pierwszy w tym roku szkolnym odbył się konkurs „Genius Mathematicus”.

Zadaniem uczestników było rozwiązywanie zadań matematycznych, o różnym stopniu trudności, w formie „on-line”. **Mikołaj Szpala i Artur Tendelski** zdobyli w nim tytuły „adeptów rozwiązywania”.

Wszystkim wyżej wymienionym uczniom gratulujemy sukcesu i życzymy następnych.

MAGDALENA KAWA-SZPALA

Niecodzienna lekcja plastyki w Krakowie

Wczesnym rankiem 9 czerwca br. wyruszyliśmy do Krakowa, na niezapomnianą lekcję sztuki, historii i kultury.

Swoje „podboje” Krakowa rozpoczęliśmy od wizyty w Bazylice Mariackiej, po czym z wielkim zaciekawieniem wyruszyliśmy do Galerii Sztuki Starożytnej. Widok starożytnych rzeźb i przeróżnych przedmiotów przeniósł nas w czasy starożytnego Egiptu, Grecji i Rzymu.

Z dużym zaangażowaniem uczestniczyliśmy w tzw. ko-lekcji z klasą, podczas której poznaliśmy wiele interesujących faktów z życia i sztuki starożytnych przodków.

Następnie odwiedziliśmy Dom Jana Matejki. Przechodząc przez kolejne pomieszczenia poznaliśmy rodzinę i postać tego wielkiego polskiego malarza. Oddziałując na nasze zmysły, pani prowadząca uświadomiła nam, jak ważne są w twórczości artysty wszystkie zmysły. Różnorodne zadania urozmaiciły poznanie historii i twórczości Jana Matejki.

Po tak dużej uczcie dla ducha, należało się wszystkim odpocząć. Głodni i nieco zmęczeni odwiedziliśmy McDonalda. Po zregenerowaniu sił, chętnie wyruszyliśmy w dalszą wędrówkę po Krakowie.

Tym razem przenieśliśmy się w czasy renesansu, aby podziwiać dzieło znakomitego artysty Leonarda da Vinci pt. „Dama z gro-

nostajem”. Renesansowe krużganki i komnaty Zamku Królewskiego wywarły na nas ogromne wrażenie. Wyobrażając sobie czasy epoki odrodzenia, z podziwem słuchaliśmy opowieści o arrasach i czasach, w których żyli polscy królowie. Z zaciekawieniem oglądaliśmy wystroje komnat, które przybliżyły nam styl renesansowy i barokowy.

Najczęściej Kraków kojarzy się ze Smokiem wawelskim, dlatego nie mogło nas też zabraknąć w jego Smoczey Jamie. Po jej zwiedzeniu i zrobieniu kilku pamiątkowych zdjęć, zmęczeni, ale bardzo zado-

woleni, udaliśmy się do Sukiennic w celu zakupienia pamiątek.

Nasza przygoda z Krakowem zakończyła się na Małopolskim Dworcu Autobusowym, z którego szczęśliwie dotarliśmy do Rzeszowa.

Wszyscy uczestnicy wycieczki (członkowie kółka plastycznego) tę niecodzienną lekcję sztuki ocenili na + 5.

Mam nadzieję, że w przyszłości uda nam się ją powtórzyć.

ELŻBIETA KONIEWICZ

Piknik rodzinny nad Sanem

W sobotę 13 czerwca br. dzieci z „zerówki”, wraz z rodzinstwem i rodzicami, zebrały się przed szkołą. Stąd autokarem wszyscy udaliśmy się do Jawornika Polskiego, wprost na stację kolejki wąskotorowej, by wsiąść do ciuchci „Podgórczanin” i odbyć ekscytującą podróż. Dzieci nie mogły się doczekać „małego pociągu”. Gdy wreszcie ten się pojawił na horyzoncie, radości i zdziwieniu nie było końca.

Po pewnym czasie wszyscy ulokowaliśmy się w odkrytych wagonach (co nie było łatwe, bo było nas wszystkich 77 osób) i ruszyliśmy w podróż pośród pięknych krajobrazów Pogórza Dynowskiego. Obserwowaliśmy po drodze pracujących w polu ludzi, dostojnie spacerujące po łąkach bociany oraz pasące się krowy i konie. Jednak największą atrakcją naszej podróży był przejazd przez tunel w Szklarach o długości 602 m. Końcowym etapem naszej wycieczki było pieczenie kiełbasek na ognisku

nad Sanem. Był też czas na odpoczynek i zabawę. Trzeba przyznać, że pogoda w tym dniu nam nadzwyczaj dopisała.

O wyznaczonej porze wróciliśmy na stację kolejki, aby ruszyć w powrotną drogę. Wracając spotkaliśmy grupę motocyklistów (wśród

nich był także dziadek naszego ucznia) na imponujących motorach, które mogliśmy dokładnie obejrzeć.

Około siedemnastej byliśmy z powrotem przed szkołą. Dzieciom tak bardzo się spodobała wycieczka, że już planują następną.

ANDRZEJ ZAJĄC

Mimo deszczu, w górach fajnie jest

15 czerwca br. uczniowie klas IV-VI ze SP w Borku Starym, wyruszyli na długo oczekiwaną, trzydniową wycieczkę do Szczawnicy i Zakopanego.

Najważniejszym celem pierwszego dnia wyprawy było wejście na Sokolicę w Pieninach. Po przyjeździe na miejsce - przywitał nas solidny deszcz. Mimo niesprzyjającej pogody postanowiliśmy spróbować

swoich sił. Niestety, po przepłynięciu Dunajca, trzeba było zawrócić, bo rozpętała się burza. Przemoknięci wróciliśmy do autokaru i udaliśmy się do Poronina, gdzie czekały na nas ciepłe kwatery.

W drugim dniu udaliśmy się do Doliny Strążyskiej, gdzie spokojnie spacerując podziwialiśmy piękne krajobrazy otaczające dolinę. W jej górnej części wszyscy za-

chwycali się górskim wodospadem zwanym „Siklawicą”.

Następnie, po atrakcyjnej i wymagającej wspinaczce, zameldowaliśmy się na Sarniej Skale (szczyt o wysokości 1377 m n.p.m.). Odwiedziliśmy też schronisko na Kalatówkach, pustelnię brata Alberta oraz Kuźnice. Po południu udaliśmy się na Wielką Krokiew im. Stanisława Marusarza. Po wyjeździe na górę mogliśmy podziwiać piękne widoki i panoramę Zakopanego. Wszyscy jednogłośnie stwierdzili, że widok skoczni w telewizji ani trochę nie oddaje jej rzeczywistej wysokości. Po pełnym wrażeń dniu - obiadokolacja wszystkim bardzo smakowała.

Trzeci dzień był wolny od wspinaczek. Przed południem spacerowaliśmy po Krupówkach, najbardziej znanym deptaku w Zakopanem, a po południu przez 3 godziny relaksowaliśmy się w termach w Białce Tatrzańskiej.

Niestety, wszystko co dobre szybko się kończy, my też musieliśmy wracać do domu. Wieczorem autokar pojawił się przed naszą szkołą, gdzie na wycieczkowiczów czekali już rodzice.

Kristin Hannah: „Zimowy ogród”

To historia dwóch siostr, które nie zażyły matczynej miłości. Dziewczynki wychowywał kochający ojciec - Amerykanin. Na łożu śmierci zmusza on swoją żonę do opowiedzenia córkom bajki, która ma związek z dramatycznymi wydarzeniami z okresu II wojny światowej - oblężeniem Leningradu. To poruszająca historia o miłości, rodzinie i wyborach, osadzona w dwóch płaszczyznach czasowych: teraźniejszości i przeszłości. To także powieść o Rosji, o ludzkich emocjach, a przede wszystkim o przebaczeniu.

Małgorzata Szumska: „Zielona sukienka”

„Zielona sukienka” to książka, która z pewnością zainteresuje miłośników wspomnień, podróży i przygód. Powstała dzięki opowieściom babci autorki powieści - **Janki Szumskiej**.

Opowiada o czasach jej młodości, o ukochanej Wileńszczyźnie, o zsyłce do Rosji i rozłące z mężem. Historie przedstawione w „Zielonej sukience” są prawdziwe, czasem tylko trudno uwierzyć w to, że życie może pisać tak okrutne scenariusze. Autorka, podążając śladami dziadków, odwiedza gułag i szpital w Mokruszy, do którego po przesiedleniu do ZSRR trafiła Janka. Na swojej drodze napotyka wiele ciekawych osób, w tym także buriackiego szamana, podróżuje czym się da, także koleją transsyberyjską.

Autorka - jak sama mówi - nie musiała planować swojej podróży, bo wiele lat temu zrobił to za nią **Stalin**.

Poleca: Alicja Kustra

Zapisy na zajęcia edukacji artystycznej „Chodź pomaluj świat!”

Grupa nieformalna „Żyj kolorowo”, Gmina Tyczyn, M-GOK w Tyczynie, Młodzieżowe Centrum Współpracy oraz Centru Dziedzictwa Kulturowego i Informacji Turystycznej w Tyczynie zapraszają na wspólne międzypokoleniowe malowanie obrazów i siebie nawzajem w miłej i wesołej atmosferze. Zajęcia poprowadzą profesjonalni artyści malarze m.in. **Agnieszka Zaguła, Mirosław Pieprzyk, Leszek Kuchniak** i wizażyści m.in. **Marta Kwolek**.

Startujemy **3 września o godz. 16.30 w CDKiIT w Tyczynie**. Zapisy na warsztaty pod numerem tel. **(17) 23-02-327**. Udział w zajęciach jest bezpłatny.

Projekt edukacji artystycznej „Chodź pomaluj świat” dofinansowano ze środków Programu „Działaj Lokalnie IX” Polsko-Amerykańskiej Fundacji Wolności realizowanego przez Akademię Rozwoju Filantropii w Polsce” oraz Ośrodek Działaj Lokalnie Fundacji Generator Inspiracji.

Z kart historii: Wieluń - początek wojny

Mianem symbolicznego miejsca, gdzie rozpoczęła się dla Polaków II wojna światowa, można określić **Wieluń**. W tym niewielkim miasteczku - **1 września 1939 r. o godz. 4.40** - niemieckie lotnictwo przeprowadziło atak bombowy. Dlaczego tak się stało, skoro nie było tu oddziałów wojskowych, obrony przeciwlotniczej i zakładów przemysłowych?

Istnieje hipoteza, że Niemcy chcieli przetestować w Wieluniu - siłę rażenia bomb i swoje nowe samoloty. „Sztukasy”, bo o nich mowa, miały zamontowane specjalne

Zbombardowany Wieluń

syreny, których wycie miało paraliżować wroga. Pierwsze bomby spadły na szpital oznaczony na dachu symbolem Czerwonego Krzyża. Podobny los spotkał budynek oddziału położniczego i gmach szpitala zakaźnego. To, co stało się w wieluńskim szpitalu, opisał jego wieloletni dyrektor **Zygmunt Patryn**: „(...) Wbiegłem do gmachu, którego część południowo-wschodnia leżała w gruzach. Tam przybiegła do mnie z budynku dla zakaźnie chorych siostra pielęgniarka z urwaną częścią dłoni. Pobiegłem do budynku położniczego (...). Sale - operacyjna i opatrunkowa - były w gruzach. Kazałem siostram drzeć bieliznę i opatrywać rannych. Matki i noworodki położyliśmy na furmankę i odesłaliśmy do Sieradza. Położna odebrała dwa porody w parku szpitalnym” (cyt. za Cezary Gmyz, „Rzeźnia wieluńska”, „Wprost” nr 36, 3 września 2008 r.).

Celem drugiego nalotu, przeprowadzonego pół godziny po zakończeniu pierwszego, była wschodnia część miasta. Podczas trzeciego ataku, ponownie zbombardowano szpital, w którym w sumie zginęło 26 chorych, dwie zakonnice i cztery pielęgniarki. Niemcy zrzucili na Wieluń 380 bomb, od których zginęło ok. 1200 osób. Miasto zostało zniszczone w 70 proc., ściśle centrum w 90 proc. Niemieckich samolotów nikt nie atakował. Żaden z pilotów nie odpowiedział za tę zbrodnię wojenną, nikt nie został nawet przesłuchany. **Cezary Gmyz** w „Rzeźni wieluńskiej” pisze: Przed kilku laty niemieccy śledczy „wyjaśnili” polskim prokuratorom, że „to, co według ocen polskich prawników jest zbrodnią wojenną, według ocen prawników niemieckich mieści się w ramach działań wojennych, a jeżeli nawet w ich ramach doszło do zabójstw wykraczających poza wojenną konieczność, to czyny te uległy przedawnieniu. Nie mogą być zatem ścigane w RFN”.

Bombardowanie Wielunia, którym Niemcy rozpoczęli wojnę, nie przeczy symbolowi początku kampanii, jakim pozostaje obrona Westerplatte. Nie może też nikogo dziwić, że o Westerplatte czy obronie stolicy Polski zaraz usłyszał cały świat, a o prowincjonalnym Wieluniu wie do dziś dnia mało kto. Taka jest nasza historia. Jednak o tej okrutnej rzezi bezbronnej ludności cywilnej trzeba przypominać.

Oprac. **A. Kustra** na podstawie: www.historiawielunia.uni.lodz.pl oraz www.prawy.pl/

NIE (DOBRE) KINO WEDŁUG RAFAŁA KAPLITY

„Eskorta”

Zgodnie z zapowiedzią z ubiegłego numeru, tym razem będzie kilka słów o filmie, który jeszcze w poprzednim miesiącu zapowiadał się na tyle ciekawie, by go po prostu nie przeoczyć.

W przypadku tego filmu magnesem dla moich oczu było aż kilka czynników. Pierwszy – że jest to western. Westerny to już dziś wyjątkowa rzadkość. Większość z tych, które w ogóle powstają, można znaleźć od razu na DVD, w telewizji i internecie. Do polskich kin trafia średnio jeden w skali roku. Ale jak już taki trafi, to stanowi prawdziwą ucztę kinomana (warto wspomnieć tu ostatnie „Prawdziwe męstwo” czy „Django”). Drugi z powodów to zwiastun. Dziś zwiastun filmowy to sztuka. Jeśli jest dobry, to może zrobić dla filmu wiele dobrego. Jeśli zły, to odwiedzie od obejrzenia nawet dobrego filmu. Ten, na który trafiłem, przypisał mnie o gęsią skórę. Zapowiedział kino piękne wizualnie, z niebanalną, dramatyczną historią, a także, co najważniejsze, kino z podtekstem. Ostatnim z powodów jest **Tommy Lee Jones** – aktor, który z późnym westernem trochę się kojarzy i, przede wszystkim, zawsze kiedy ocierał się o ten gatunek („Na południe od Brazos”, „Zaginione”, „Trzy pogrzeby Melquiadesa Estrady”, czy w westernowej konwencji „To nie jest kraj dla starych ludzi”) czy to jako reżyser, czy wyłącznie aktor, to nie było wstydu tego oglądać. Bo Tommy western po prostu czuje...

Znajomy, któremu również ten film bardzo się podobał, opisał go hasłem: „O kobiecie pod presją Dzikiego Zachodu”. W jego krótkim stwierdzeniu jest coś, co ociera się

o sedno tego filmu, bo „Eskorta” z punktu widzenia kobiety jest właśnie czymś w rodzaju feministycznego antywesternu. Dlaczego? Bo to historia kobiety o dobrym sercu, która chciałaby kogoś pokochać i wyjść za mąż. Próbuje tego bardzo usilnie sama, składając propozycje swoim (zdawać się czasem może losowym) wybrancom. W pewnym momencie spotyka na swojej drodze kowboja, który w ramach wdzięczności za uratowanie życia, zobowiązuje się towarzyszyć jej w eskorcie trzech obłąkanych kobiet ze stanu Nebraska do Iowa. Wydaje się, że między młodą kobietą, a opiekunem podróży rozkwitnie uczucie, jednak odtwórca głównej roli, i zarazem reżyser, wcale nie zamierza podążać tą ścieżką rozwoju wydarzeń.

Osobiście traktuję „Eskortę” jako również film o bohaterze westernu. Bohaterze, który przecież nigdy nie był związany uczuciowo ani z kobietą, ani z konkretnym miejscem. Był typem włóczęgi, był praktyczny i trochę jednak nieromantyczny. Zrobił swoje i odjeżdżał w siną dal, w stronę zachodzącego słońca. To również on w tym filmie sprawia, że romantyczna postać młodej Mary Bee Cuddy (świetnie zagrana przez **Hilary Swank**) zostanie zderzona z bezwzględnością świata Dzikiego Zachodu. Świata, którego, jak wiemy, dziś już nie ma...

Rubrykę redaguje:
Rafał Kaplita

Miejska i Gminna Biblioteka Publiczna w Tyczynie

informuje Czytelników,
że **od września**
od **poniedziałku do piątku**
biblioteka czynna jest
w godzinach **od 8.00-18.00.**

W sobotę od 8.00-12.00.

Zapraszamy!

GŁOS TYCZYNA

PISMO SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO

Numer 9. „Głosu Tyczyna” ukaże się z datą **26 września 2015 r.**
Termin składania tekstów upływa:
14 września br.

Texty można przysyłać e-mailem na adres redakcji:
glostyczyna@tyczyn.pl
oraz składać osobiście w siedzibie redakcji: **Miejska i Gminna Biblioteka Publiczna w Tyczynie, ul. Mickiewicza 1, tel. (17) 22-19-410.**
w godz. pracy biblioteki
lub w **Urzędzie Miejskim w Tyczynie, ul. Rynek 18, pok. 24 (I p.)**

Nabór do zespołów artystycznych na rok 2015/2016

M-GOK w Tyczynie:

- Dziecięcy Zespół Taneczny „Katarzynki”,
- Młodzieżowy zespół tańca młodzieżowego „Askara”,
- Zespół Pieśni i Tańca „Młodzi Tyczyniacy”,
- Zespół Śpiewaczy „Tyczyniacy”,
- „Kapela Wójta Tycznera”,
- Zespół Breakdance „Wataha”,
- Ognisko muzyczne tel. 503-462-877, (17) 85-21-446.

Dom Ludowy w Hermanowej:

- Zespół Śpiewaczy „Hermanowiaczy”,
- Dziecięcy zespół wokalny,
- Kółko plastyczne,
- Zajęcia świetlicowe,
- warsztaty rękodzielnicze dla dorosłych.

Dom Ludowy w Matysówce:

- Zespół Śpiewaczy „Matysowianie”,
- Dziecięcy zespół taneczny,
- Dziecięcy zespół wokalny,
- Kółko plastyczne dla dzieci,
- Grupa rękodzielnicza dla młodzieży i dorosłych,
- Zajęcia świetlicowe.

Centrum Rekreacyjno-Kulturalne w Kielnarowej:

- Dziecięcy zespół taneczny „Niezapominajki”,
- Kółko plastyczne,
- Zespół Śpiewaczy,
- Zajęcia świetlicowe.

Dom Ludowy w Borku Starym:

- Dziecięcy zespół taneczny,
- Kółko plastyczne,
- Grupa rękodzielnicza,
- Grupa teatralna
- Zespół Śpiewaczy „Borkowianie”,
- Zajęcia świetlicowe.

Śniadanie dla ucznia

Od wielu lat eksperci ds. żywienia zwracają uwagę, że śniadanie jest bardzo ważnym posiłkiem dla prawidłowego funkcjonowania organizmu. Niestety, często je pomijamy lub zjadamy w formie kanapek. W takim śniadaniu zwykle nie występuje zalecana przez dietetyków porcja warzyw lub owoców. W efekcie śniadanie ubogie jest w witaminy, sole mineralne, mikro- i makroelementy oraz antyoksydanty. Śniadanie to pierwszy posiłek po nocnym odpoczynku i jego zadaniem jest dostarczenie energii na cały dzień. Myśląc zatem o zdrowiu całej rodziny i prawidłowym rozwoju dzieci, powinniśmy zadbać, aby ten posiłek należycie spełniał swoją funkcję.

- Badania dowodzą, że dzieci, które nie jedzą pierwszego śniadania, często skarżą się na bóle brzucha i dolegliwości żołądkowe. Gdy mały uczeń jest głodny, ma problemy ze skupieniem, jest rozdrażniony lub ospały. Dziecko powinno jeść co 3-4 godziny.

Pamiętajmy:

prawidłowo skomponowana dieta wpływa pozytywnie na pracę mózgu.

- Śniadanie powinno dostarczać dziecku około 30% kalorii przewidzianych na wszystkie posiłki w ciągu dnia. Ważne jest też zachowanie proporcji: 10-14% energii pochodzącej z białka, 30% z tłuszczu i około 60% z węglowodanów.

- We właściwie skomponowanym śniadaniu powinny znaleźć się także wędliny, nabiał, warzywa, owoce. Z diety dziecka należy usunąć słodkie napoje gazowane.

Niewłaściwym wyborem na śniadanie dla naszego dziecka będą słone przekąski: chipsy, paluszki, krakersy.

Pamiętajmy:

wysokie spożycie soli to przyczyna wzrostu ciśnienia, ryzyko udaru mózgu, niewydolności nerek, serca, a nawet zawału mięśnia sercowego.

- Zdrowa dieta dla dziecka to kilka podstawowych składników. Jednym z nich jest nabiał: ser biały i żółty, jogurt naturalny, mleko, które stanowią źródło pełnowartościowego białka, niezbędnego do wzrostu i rozwoju dziecka. Produkty nabiałowe dostarczają wapń niezbędny do budowy kości, wit. A i D. Niedobór wit. D może być przyczyną występowania wad postawy

u dziecka, kruchości kości, złego funkcjonowania układu nerwowego i mięśniowego, zmniejszenia odporności. Deficyt wit. D jest coraz częściej postrzegany, jako czynnik ryzyka takich chorób jak: nowotwory, choroby sercowo-naczyniowe, cukrzyca, nadciśnienie, choroby autoimmunologiczne i metaboliczne, niektóre choroby neurologiczne i schorzenia psychiatryczne.

Naturalnym źródłem wit. D są m.in.: łosoś, halibut, tran. W naturalny sposób witamina D wytwarzana jest w komórkach skóry, a właściwie naskórka, pod wpływem działania promieni słonecznych. Mała ekspozycja naszej skóry na promienie słońca i używanie filtrów słonecznych sprawiają, że coraz częściej cierpimy na jej niedobór. Dlatego specjaliści zalecają, by stosować suplementację witaminy D przez cały rok. Jeżeli nie mamy pewności czy jej ilość w diecie naszego dziecka jest wystarczająca, należy zasięgnąć opinii lekarza

- W diecie dziecka ważną rolę odgrywają nienasycone kwasy tłuszczowe, gdyż zwiększają odporność organizmu, warunkują prawidłową pracę mózgu i wzrost. Nienasycone kwasy tłuszczowe znajdują się w oliwie z oliwek, oleju lnianym, słonecznikowym, w rybach morskich (dorsz, morszczuk, łosoś norweski, makrela).

- Odżywiając dziecko, nie należy zapominać o produktach zbożowych (pieczywach pełnoziarnistych, kaszy gryczanej, jęczmiennej), które zawierają błonnik, witaminy z grupy B, białko i węglowodany.

Musli bez dodatku cukru i czekolady, zawierające płatki, otręby, orzechy oraz suszone owoce - to idealne rozwiązanie dla zabieganych rodziców. Surowe orzechy, nasiona słonecznika, dyni, siemienia, to doskonała ochrona naszego organizmu m.in. przed schorzeniami mięśnia sercowego i rakiem. To najlepsze, bo nieprzetworzone źródło zdrowych tłuszczów.

Prawidłowe żywienie dzieci w wieku szkolnym jest niezwykle istotne dla ich rozwoju psychofizycznego. **Poziom inteligencji człowieka uzależniony jest m.in. od tego, co je.** Nadaktywność, deficyty uwagi, depresja, a także inne dolegliwości psychiczne są m.in. skutkami nieprawidłowego żywienia dzieci w pierwszych latach życia. Każdy posiłek dla dzie-

cka powinien być przygotowywany ze świeżych produktów i zapewniać mu wszystkie niezbędne składniki odżywcze.

W prawidłowym żywieniu dziecka ważna jest regularność spożywania posiłków i ich odpowiednia liczba. **Dziecko powinno otrzymać 5 posiłków w ciągu dnia: 3 posiłki podstawowe, czyli śniadanie, obiad i kolację oraz 2 posiłki uzupełniające - drugie śniadanie i podwieczorek.**

Przed nami nowy rok szkolny, pamiętajmy o tym, że śniadanie jest najważniejszym posiłkiem dnia i dziecko powinno je jeść codziennie bez wyjątku. Równie ważne jest drugie śniadanie, które przygotowujemy dziecku do szkoły. Mózg podczas wytężonej pracy - nauki, pochłania dużo energii, dlatego odżywcze drugie śniadanie jest absolutnie niezbędne. Odżywcze, czyli zawierające składniki, które „nakarmią” mózg i cały organizm. Może to być porcja warzyw, owoców i soku, kanapka z ciemnego pieczywa z dodatkiem sera, wędliny i ulubionych przez naszą pociechę warzyw. Na drugie śniadanie nie powinniśmy dawać dziecku do szkoły słodczy, bo ich spożywanie powoduje szkodliwe dla mózgu duże skoki poziomu glukozy we krwi. Nie zapominajmy także o soku lub wodzie, zamiast słodkich napojów gazowanych. Zadbajmy również o to, by śniadanie małego ucznia znalazło się zawsze, wraz z serwetką, w kolorowym pudełku. Wtedy z pewnością dużo chętniej dziecko zabierze je do szkoły, a przy tym będziemy mieli pewność, że nie pobrudzi książek.

Bibliografia: • „Zdrowe dzieciaki. Jak odżywiać dzieci, by były odporne na choroby”, dr J. Fuhrman,
• „Apteka żywności”, J. Carper,
• „Lecznicza moc potraw. Diety chroniące przed zawałem, udarem mózgu i nowotworami”, K. Rożnowska,
• „Witamina D: Rekomendacje dawkowania w populacji osób zdrowych oraz w grupach ryzyka deficytów - wytyczne dla Europy Środkowej 2013 r.”, dr hab. n. med. P. Pludowski, Zakład Biochemii, Radioimmunologii i Medycyny Doświadczalnej Instytut „Pomnik - Centrum Zdrowia Dziecka”,
• <http://www.vitrumd3.pl>

Rubrykę redaguje:
Anna Pondo
nauczyciel w SP
w Tyczynie,
jej pasją od wielu
lat jest ekologia
i zdrowa żywność.

„Chcesz żyć zdrowo - żyj sportowo!”

Piknik rekreacyjno-sportowy 20 września br. Kielnarowa - boiska przy Szkole Podstawowej

Program imprezy:

- godz. 11.00 mecz piłki nożnej pomiędzy Szkołą Podstawową z Kielnarowej i Kąkolówki (zawodnicy z rocznika 2002 i młodsi),
- godz. 12.30 mecz piłki nożnej zawodników z roczników '97 - '98 lat (Kielnarowa - Chmielnik),
- godz. 14.00 finał turnieju tenisa ziemnego (boisko przy CRK w Kielnarowej),
- godz. 14.00 pokaz umiejętności Straży Pożarnej,
- godz. 14.30 mecz oldboyów Kielnarowa - Strug Tyczyn,
- godz. 15.00 - 17.00 występ Dziecięcego Zespołu Tanecznego „Niezapominajki” z Kielnarowej oraz **Zespołów Śpiewaczych**,
- godz. 15.00 - 19.00 harcerski biwak,
- godz. 15.00 biegi przełajowe,
- godz. 15.30 pokaz sportowy **zapaśników Stali Rzeszów**,
- godz. 15.30 finał turnieju piłki siatkowej (boisko przy CRK w Kielnarowej),
- godz. 15.50 **pokaz łuczniczy i zawody dla publiczności** o „Złotą Strzałę”,
- godz. 16.00 - 19.00 zjazd tyrolski **Grupa Ratownictwa Wysokościowego Search and Rescue**,
- godz. 16.00 - 19.00 spotkanie ze znanymi sportowcami, trenerami, działaczami sportowymi, między innymi: uczestniczki olimpiad - w Londynie **Natalia Leśniak** - łuczniczka, w Moskwie **Maria Szeliga** - łuczniczka, oraz **Dawid Lampart, Janusz Ślaczka**, zawodniczki ekstraklasy piłki nożnej i inni,

- godz. 16.15 gra w dwa ognie Rodzice - Dzieci,
- godz. 16.30 rowerowy tor przeszkód,
- godz. 17.00 trójbój strzelecki pomiędzy panem (**Dyrektor Szkoły Podstawowej z Kielnarowej**), wójtem (**Burmistrz Tyczyna**) a plebanem (**Proboszcz Parafii Kielnarowa**): rzuty karne, strzelanie z łuku i wiatrówek,
- godz. 17.30 mini **złot motocyklowy**,
- godz. 18.00 przeciąganie liny północ - południe (wg podziału wzdłuż drogi woj. 848),
- 13.00 - 19.00 zjeżdżalnie dmuchane, kule wodne, hokej na wodzie, zajęcia z animatorami zabaw, loteria fantowa,
- 13.00 - 19.00 grill i specjały kuchni gospodyń z Kielnarowej „Czym chata bogata”,
- 14.00 - 19.00 **zespół muzyczny**,
- 16.00 - 19.00 ognisko harcerskie.

Ludowy Klub Sportowy „Jar” w Kielnarowej

informuje, że w dniach 19-20 września br. na boiskach przy Centrum Rekreacyjno-Kulturalnym i Szkole Podstawowej w Kielnarowej odbędzie się

Jesienny Turniej Piłki Siatkowej

Drużyny chętne do wzięcia udziału prosimy o kontakt pod nr. **tel. 724-290-500**. Zapraszamy!

Grupa Miłośników Teatru, Towarzystwo Miłośników Ziemi Tyczyńskiej oraz Centrum Dziedzictwa Kulturowego i Informacji Turystycznej w Tyczynie

serdecznie zaprasza dzieci i młodzież do udziału w projekcie **„Horror...aaaaaa...w teatrze”** czyli

cykl warsztatów aktorsko-scenograficznych, których zwieńczeniem będzie premiera spektaklu teatralnego, pokazy filmowe, lekcje teatralne w przestrzeni Teatru Maski oraz spotkanie z aktorem. Podczas warsztatów zastanowimy się nad tym czego się boimy? Czy to, czego bali się nasi dziadkowie, wywołuje też strach na naszych twarzach? Czy lubimy się bać? Jak i czy możemy pokonać strach? Jak nasze lęki wykorzystać twórczo? A wszystko to pod baczным okiem naszych instruktorów - **Ewy Mrówczyńskiej i Agnieszki Zaguły**.

Nie zwlekaj, zapisz się już dziś! Zapisy pod nr. tel. (17) 23-02-327. Ruszamy 5 września o godz. 12.00 w CDKiIT w Tyczynie.

Zarząd Osiedla w Tyczynie,

Miejsko-Gminny Ośrodek Kultury im. Katarzyny Sobczyk w Tyczynie

serdecznie zapraszają

na

PIKNIK RODZINNY

30 sierpnia 2015 (niedziela)

Parking przy Centrum Dziedzictwa Kulturowego i Informacji Turystycznej w Tyczynie, ul. Grunwaldzka 29

W programie:

- godz. 12.00 - 15.00 - turniej dziecięcych drużyn piłkarskich
- godz. 15.00 - zabawy i konkursy z nagrodami dla dzieci i rodziców
- godz. 17.00 - koncert Orkiestry Dętej WSK PZL Rzeszów i M-GOK Tyczyn
- godz. 18.00 - 21.00 - zabawa taneczna z zespołem Pana Jana Muchy

OGŁOSZENIA

Sprzedam działkę 28 arów Tyczyn - Zagrody.
Tel. 17 22-99-727

Wynajmę dom. Tyczyn, ul. Betańskiego 18.
Tel. 508-132-766

Korepetycje - język angielski.
Tel. 605-990-416

RUBAN

**Gabinet Masażu Leczniczego
Korekcja Kręgosłupa**

Mikołaj Ruban
tel. 694-951-392, 608-167-910
e-mail: ruban@onet.pl
Tyczyn, ul. Orkana 5, pok. 107
Centrum Rehabilitacyjne REHMEIDIQ.

**Edukacja
Muzyczna**

Lekcja próbna
!!! GRATIS !!!

Zapisy trwają cały rok

**Kształcimy
w kierunkach:**

- Keyboard
- Gitara Klasyczna / Elektryczna
- Śpiew
- Perkusja
- Pianino
- Ukulele
- Umuzycznianie Przedszkolaków

tel. 665 559 566; 695 027 066

ul. Kazimierza Wielkiego 33

36-020 Tyczyn

www.avmusic.pl

**Telefoniczna Informacja
Gospodarcza 194-34
Medyczna 194-39**
szukasz informacji...
zadzwoń do "r-BIT-u"

BANK SPÓŁDZIELCZY W TYCZYNIE

**KREDYT
BEZPIECZNY PARASOL**

4%*

- ✓ Oprocentowanie stałe !
- ✓ Bez poręczycieli !
- ✓ Posiadasz rachunek – obniżasz prowizję !

Bank bliski Tobie !

www.bstyczyn.pl

Warunki dotyczą kredytu Bezpieczny Parasol dla kwoty 5.000,00 zł. RRSO na dzień 08.06.2015r. dla reprezentatywnego przykładu wynosi 13,84% dla całkowitej kwoty kredytu 5.000,00 zł, spłacanej w 12 ratach miesięcznych równych – 426,00 zł. Stopa oprocentowania kredytu 4% w stosunku rocznym. Całkowita kwota do zapłaty wynosi 5.344,48 zł w tym odsetki – 109,48 zł, prowizja przygotowawcza – 2%, prowizja za udzielenie kredytu 2% oraz ubezpieczenie Kredytobrocy – 35,00 zł. Stopa oprocentowania oraz prowizja za udzielenie kredytu obowiązują dla klientów indywidualnych, którzy posiadają lub zobowiązani są do posiadania rachunku oszczędnościowo-rozliczeniowego (przez który przeprowadzane są, lub będą stałe miesięczne wpływy z tytułu wynagrodzenia za pracę lub renty czy emerytury). Rachunek oszczędnościowo-rozliczeniowy musi być czynny przez co najmniej cały okres kredytowania. Przedstawione informacje mają jedynie charakter orientacyjny. Ostateczna wysokość wszystkich kosztów związanych umową jest uzależniona od warunków umowy oraz rodzaju i zakresu usług dodatkowych.

GŁOS TYCZYNA

- miesięcznik. Redaguje Kolegium w składzie: **Alicja Kustra** - redaktor naczelna, **Zofia Matys**, **Agnieszka Gulak**, **Ewa Kocur**, **Elżbieta Domino**, **Agnieszka Janda**, **Adam Janiec**. Stali współpracownicy: **Anna Pondo**, **Rafał Kapłita**, **Alicja Kochanowicz-Grabuś**, **Ewelina Kloc**.

Wydawca: Urząd Miejski w Tyczynie przy współudziale Miejsko-Gminnego Ośrodka Kultury, Miejskiej i Gminnej Biblioteki Publicznej. **Adres Wydawcy:** Urząd Miejski, 36-020 Tyczyn, ul. Rynek 18, tel. (17) 22-19-310, e-mail: glostyczyna@tyczyn.pl; www.tyczyn.pl; **Adres redakcji:** MiGBP w Tyczynie, ul. Mickiewicza 1, 36-20 Tyczyn, tel. (17) 22-19-410. **Skład i łamanie:** MiGBP w Tyczynie. **Druk:** Drukarnia „Kolor”, Tyczyn, ul. Kościuszki 4a, tel. (17) 22-99-345. **Redakcja** zastrzega sobie prawo skracania i adiustacji publikowanych tekstów oraz korespondencji, a także opatrywania ich własnymi tytułami. Wydawca nie zwraca niezamówionych materiałów i nie odpowiada za treść ogłoszeń. Poglądy wyrażane w artykułach są poglądami ich Autorów, a nie Wydawcy.

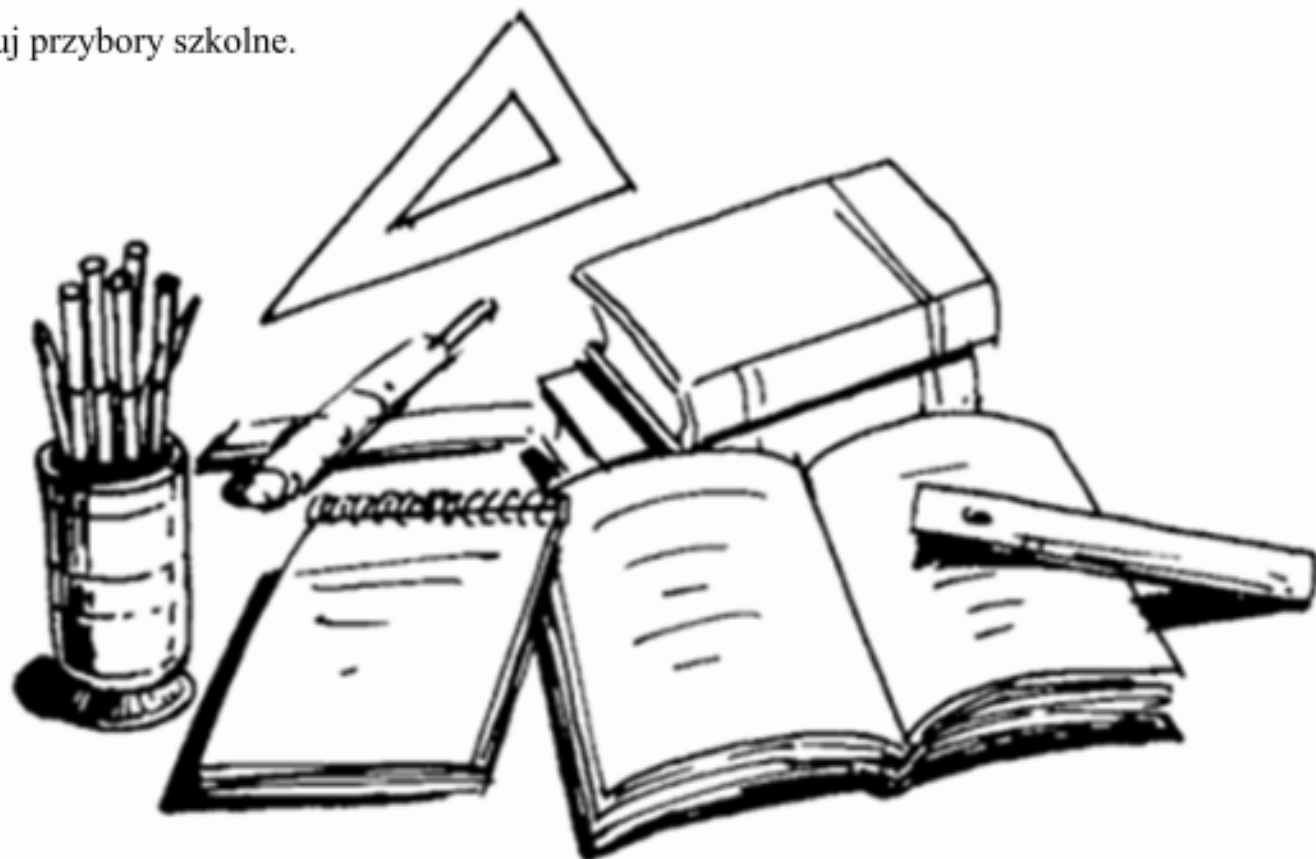
ISSN 1231-4609

GŁOS DLA DZIECI

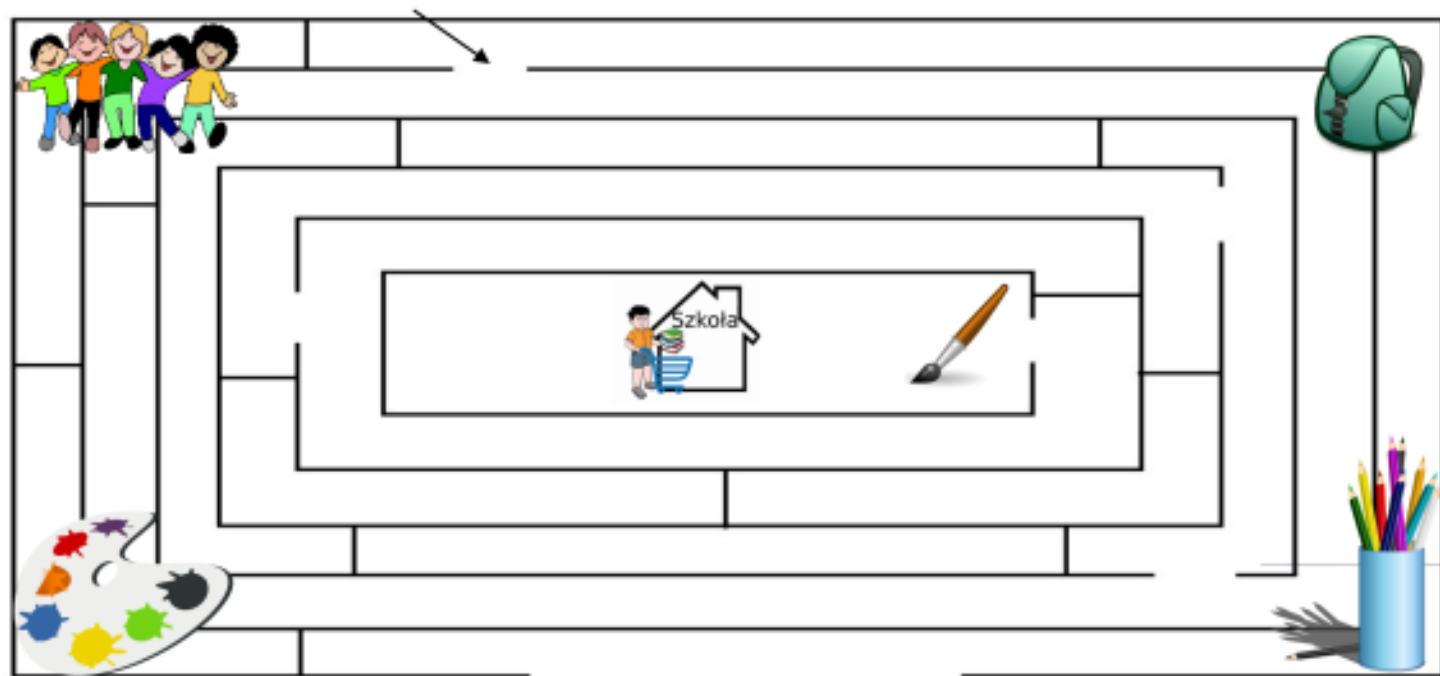
Oprac. MiGBP w Tyczynie (www.tyczyn-biblioteka.pl)
dodatek do 8. numeru „Głosu Tyczyna”, 8/2015

**Witamy Was po wakacjach. Mamy nadzieję, że miło
i przyjemnie spędzacie wolny czas, również z „Głosem dla Dzieci”.
W tym numerze kolorowanki, rebusy i lamigłówki. Dobrej zabawy!**

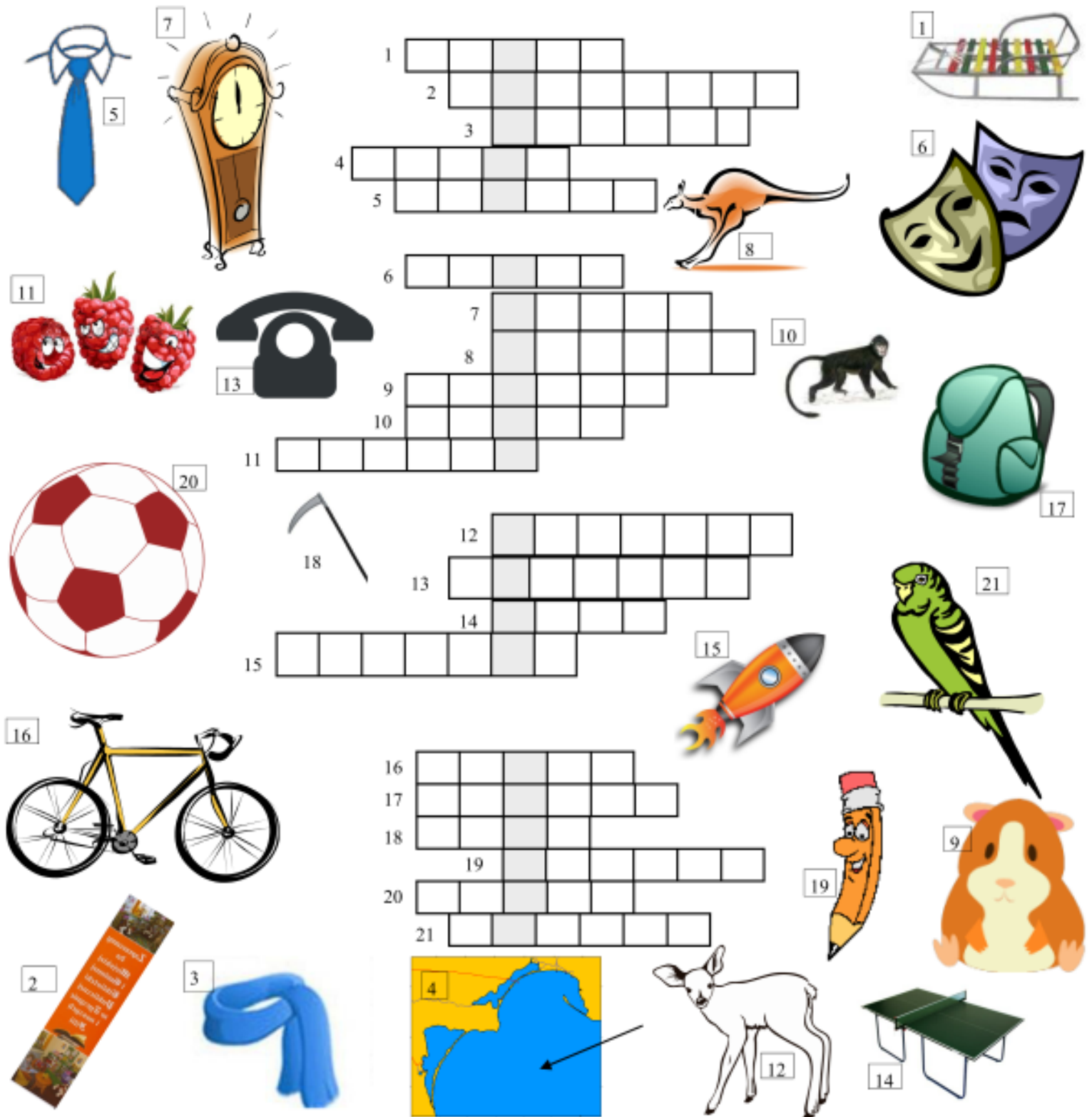
Pokoloruj przybory szkolne.

Pomóż dzieciom odnaleźć drogę do szkoły.

Rozwiąż krzyżówkę. Litery z szarych pól utworzą hasło.

Grzegorz Kasdepke to autor wielu bajek i opowiadań dla dzieci, scenarzysta telewizyjnych programów oraz seriali. Jego książki są pełne humoru i poruszają ważne dla dzieci sprawy. Poniżej polecamy kilka pozycji właśnie tego autora.

Finale projektu „Lato z Fasonem”

Piknik Rodzinny w Matysówce

Brąz dla zawodniczek LKS „Jar” Kielnarowa

W dniach 7-9 sierpnia br. w Żywcu odbyły się Młodzieżowe Mistrzostwa Polski. Wśród 13 zgłoszonych drużyn łuczniczki „Jar” Kielnarowa zajęły drużynowo 3 miejsce, zdobywając brązowy medal. W zawodach wzięły udział: Marzena Stupkiewicz, Ewelina Czenczek, Dorota Rząsa i Maria Przysas. Ryszard Rząsa

Ogrody zwycięzców konkursu „Tyczyn gminą pełną kwiatów i zieleni”

I miejsce - Janina Leniart z Hermanowej

II miejsce - Stanisława Leniart z Tyczyna

III miejsce
Andrzej Kasztelewicz
z Tyczyna

